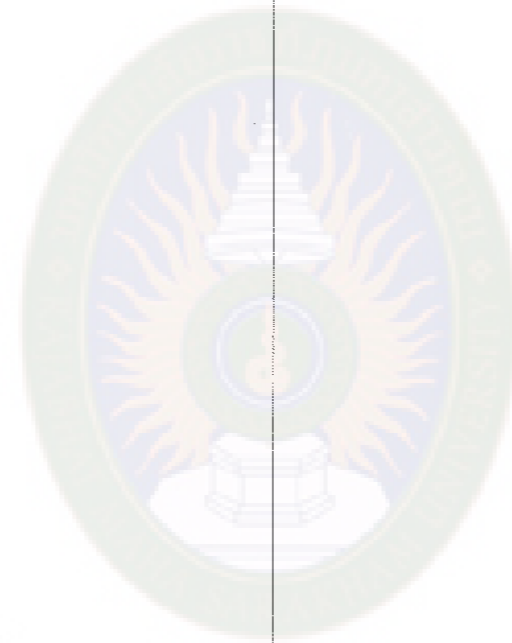

ประวัติผู้วิจัย

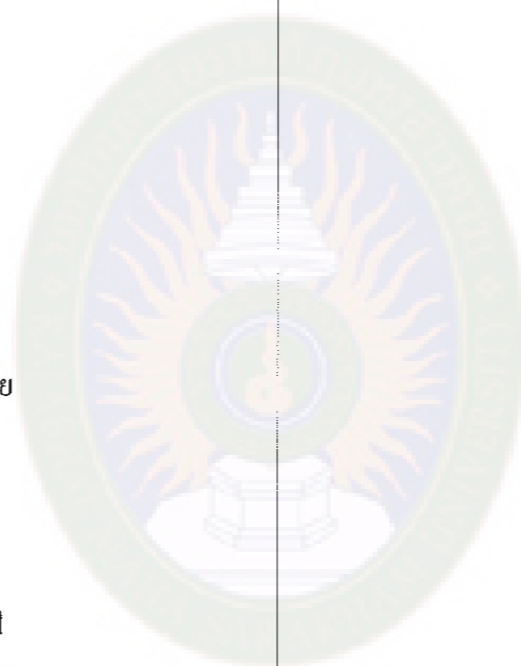
- ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทวน บุญปก
- วันเกิด ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑
- ประวัติการศึกษา - ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกภาษาไทย
วิชาโท ประวัติศาสตร์(วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก)
- ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต (อ.ม.)
วิชาเอกภาษาบาลี-สันสกฤต (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- ที่ทำงาน หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ผลงานวิชาการ
- ภาษาบาลี-สันสกฤตในภาษาไทย
 - วรรณคดีขนบประเพณีและศาสนา
 - ผ้าในวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ไท-ลาว

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

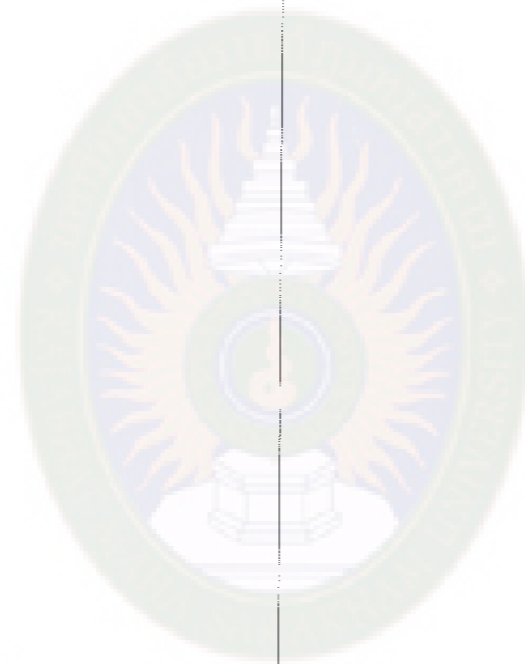
ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฤษณา ศรีธรรมมา
- วันเกิด ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕
- ประวัติการศึกษา - ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ) วิชาเอกภาษาไทย
วิชาโทภาษาอังกฤษ วิทยาลัยครูมหาสารคาม ปีการศึกษา ๒๕๒๗
- ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกภาษาไทย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ปีการศึกษา ๒๕๓๔
- หน้าที่การงาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ ๘ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ที่ทำงาน สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ผลงานวิชาการ - งานวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ปัญหาการใช้คำไทยของนักศึกษาเอกภาษาไทย
สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา ๒๕๔๐
- งานวิจัยเรื่อง ภูมิปัญญาของคนไทย : ศึกษาคำสอนจากกลอนลำซิ่ง
พ.ศ. ๒๕๔๖
- เอกสารประกอบการสอนเรื่อง หนังสือเรียนภาษาไทย สถาบันราชภัฏ
มหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๔๗
- โครงการวิจัยชุดห้องสมุดมีชีวิต : กฎหมายเพื่อปวงชน กรณีศึกษา
ตำบลเวียงน่าน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ.๒๕๔๗ (ผู้ร่วมวิจัย)
- งานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์บ้านภูมิเมืองในจังหวัดมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๔๘
- รายงานการวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพิธีสู่ขวัญ
ของชาวอีสาน พ.ศ. ๒๕๔๙
- งานวิจัยเรื่อง การศึกษาลวดลายผ้าห่อคัมภีร์โบราณอีสาน พ.ศ. ๒๕๕๑
(ผู้ร่วมวิจัย)
- งานวิจัยเรื่อง วิเคราะห์วรรณกรรมอีสานเรื่องท้าวแก้ว พ.ศ. ๒๕๕๑
(ผู้ร่วมวิจัย)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

- งานวิจัยเรื่อง การสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่นในคัมภีร์ยาโบราณอีสาน พ.ศ.
๒๕๕๑
- บทความวิจัย เรื่อง พลังภาษา พลังจิตวิญญาณของชาวอีสาน ใน
ภาษา พาสี หนังสือที่ระลึกในโอกาสเกษียณอายุราชการ อาจารย์สมพร
หาญสินธุ์ อาจารย์ทวน ยุทธพงษ์ หลักสูตรสาขาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๕๓-๑๐๐

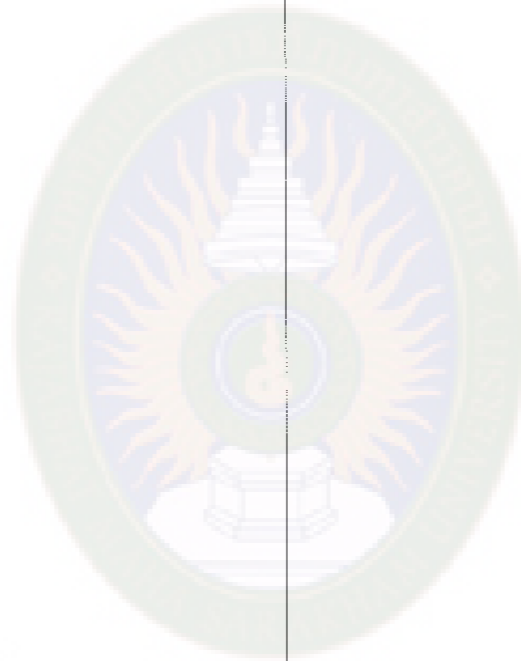

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ท้าวเบ็

- ๑ บัดนี้ ข้าจกมีสการน้อม
คือ พระพุทธเจ้า
ขอให้ดูตากแพ
โพยกัยสัง
ข้าจก นับชาติเจ้า
ปางเมื่อ พุทโรเทียวสงสาร
ยังมี เมืองใหญ่กว้าง
มีทั้ง เวียงหลวงกว้าง
เมฆช่อฟ้า
มีทั้ง นักสนมสิ้น
เสียงฟ่างข้าง
นับแต่ ชุมพูพื้น
เขากี่ มาخابไหว
เจ้าก็ อยู่ชอบแท้
อยู่เกษิมสุข
พระบ่ อุดคุดย่อนอุย้าน
สมภารเพ็ง
- ๑ เจ้าก็ เสวยเมืองสร้าง
หลายขวบเข้า
กั๊บ มีลูกแก้ว
พระจึง ทั้นเทวี
แต่นั้น เทวีแก้ว
เถิงแห่งห้อง
นางก็ วันทาไหว
อันว่า พระบาทเจ้า
แต่นั้น ราชาเจ้า
- แก้วทั้งสามอันประเสริฐ
พระธรรมพร้อมหมู่พระสงฆ์
ฝูงหมู่พาลา
อุยามีมาค้องๆ
ปางก่อนท้าวระมาน ก่อนแล้ว
เวทนาหลายครั้ง
เรียกชื่อทุมมา
ไพร่ไททั้งค้าย
ปักตูทวารทั้งแปด
เหลืองเหลือมเหลือคำ
สามพันเทียมแทบ
ขวาซ้ายแกว่งวี
จักรวาลทั้งสี่
พระเมืองเจ้าส่วยไฮ
ทศราชคลองธรรม
ไพร่ไทยอ้อยอง
เมืองอื่นมาแล้ว
ชำลือทั้งค้ายๆ
ทุมมาเมืองใหญ่
ระดูตั้งถ่าขมา
นามหน่อชายหญิง
ค่วนพลันมาแท้
กัลยานางนาฏ
คัวแก้วخابทูล
ยอมือนบนอบ
ทั้นข้าสิ่งใด
จางาน้องนาฏ

พระเฮย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

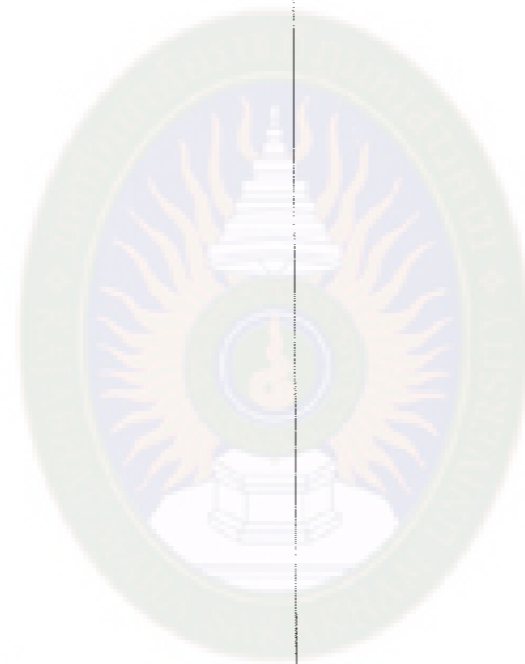
	คือมว่า	นางฝันแล้ว	สุริโยเรืองรุ่ง	
	นางก็	จำชื่อเข้า	ใจไว้ชูอันฯ	
๑	แต่นั้น	นางนาฏเจ้า	ลูกอาบสรงศรี	
		จันทร์มันทา	ลูบผมมวยเกล้า	
	นางก็	ไปทูลไหว้	ราชาทูลบาท	
		ก้มขานไหว้	ตื่นเจ้าไล่หัว	
	ข้าก็	ฝันคืนนี้	ดูยงแวนหลาก	จริงนา
		ปางก่อนก็	จริงแท้บ่่อนฝัน	เจ้าเฮย
	ข้าก็	ฝันว่าราชาเจ้า	พญาหลวงเป็นปีก	
		บินแ่นฝ้าย	ผายล้าล่วงบน	
	พระก็	บินไปอ้อม	จักรวาลทั้งสี่	
		(บินเวียนอ้อม)	(ทั้งสี่จักรวาล)	
	แล้วเล่า	บินเวียนคืน	สู่เมืองเฮาที่	
	อันนี้	ฝันว่าราชาเจ้า	เป็นดินทั้งสี่	
		เป็นสุบเนื้อ	ในห้องคังฟาน	พระเฮยฯ
๑	แต่นั้น	ราชาเจ้า	มิโจชมชื่น	
	ฮอยว่า	นางจกมีลูกน้อย	ในห้องคังฝัน	บ่อย่าแล้ว
	เจ้าก็	ฝันคี่แท้	มีอายุยืนสุดจนาค	จริงแล้ว
	ฮ้อยที่	จักได้ผาบด่านค้ำ	ทั้งกายชูแดน	บ่อย่าแล้ว
	เจ้าจัก	นำช้างม้า	ฝูงหมูเงินคำ	
		นำมาถวาย	ส่วยไฮเฮาแท้	
	แต่นั้น	เทวีเจ้า	สาธุการนบบาท	
		ก้มขานไหว้	ลาเจ้าเลิกเมื่อฯ	
๑	พอเมื่อ	หลายวันได้	หลายเดือนแถมถ่าย	มาแล้ว
		หลายขวมมือ	ระดูได้ขวมปี	
	นางก็	ทรงคัพภ์น้อย	บุตราชกุมาร	
		หลายวันคืน	บ่เคื่องคำฮ้อน	
	นางก็	ไปทูลไหว้	ราชาผัวมิ่ง	
	ข้าก็	ทรงคัพภ์น้อย	ในห้องเที่ยงจริง	พระเฮย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(๖)

	ควรแต่งห้อง	แพใหญ่ไหลเสีย	ชอบดาบ
อย่าให้	กรายสามวัน	บ่ดีเมื่อหน้า	
ครั้นว่า	หมอกล่าวแล้ว	ขอมือลาเล็ก	
	ถึงแห่งห้อง	มันแล้วอยู่เอ๋ยนฯ	
๑ บัดนี้	จักกล่าวถึงพระบาทเจ้า	เสวยราชย์ทุมมา	ก่อนแล้ว
พระก็	คณิงใจคิด	บ่ต้องถึงได้	
พิวว่า	คุณคนเดียว	กรายคำหมอกล่าว	มานั้น
บาดว่า	เกิดเคราะห์ฮ้าย	เสนาท้าวส่วนชิตียน	แตนอ
พระก็	คิดฮ้ำแล้ว	ต้านสั่งเสนา	
สูง	คาตีตก	แต่งแพอย่าช้า	
	ให้ฮีบได้	แพใหญ่โดยพลัน	
อย่าให้	กรายสามวัน	บ่ดีนาเจ้าฯ	
แต่นั้น	ขุนก็โดยคำเจ้า	จอมเมืองพระบาท	
	ถึงแห่งห้อง	วังกว้างท่าหลวง	
เขาก็	เร็วพลันพร้อม	คาตีตกแต่ง	
	ครบเครื่องถ้วน	มีพร้อมชูอัน	
	เขาแต่งแล้ว	เมื่อทูลเฮ้วฮีบ	
ฝูงข้า	ตกแต่งห่าง	แพกว้างถ้ำบาย	พระเฮย
๑ เมื่อนั้น	พระบาทเจ้า	จาหมู่บุโรหิต	
สูง	เอากุมมาร	ล่องไหลวันนี้	
สูง	เอาเข้าน้ำ	โกชนั่งหลายสิ่ง	
	ลงคู่อห้อง	แพกว้างเที่ยวพลัน	
กับทั้ง	เงินคำพร้อม	อาภรณ์หลายสิ่ง	
	สูตรเสื้อพร้อม	กางกั้งใส่แพ	
ต่างให้	เสียเคราะห์ฮ้าย	เจ้ญใหญ่เมืองหลวง	
สูง	เร็วพลันตก	แต่งคืออย่าช้าฯ	
๑ แต่มานั้น	พราหมณาพร้อม	ฝูงหมู่บุโรหิต	
	โดยราชา	พระยอดเมืองเป็นเจ้า	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

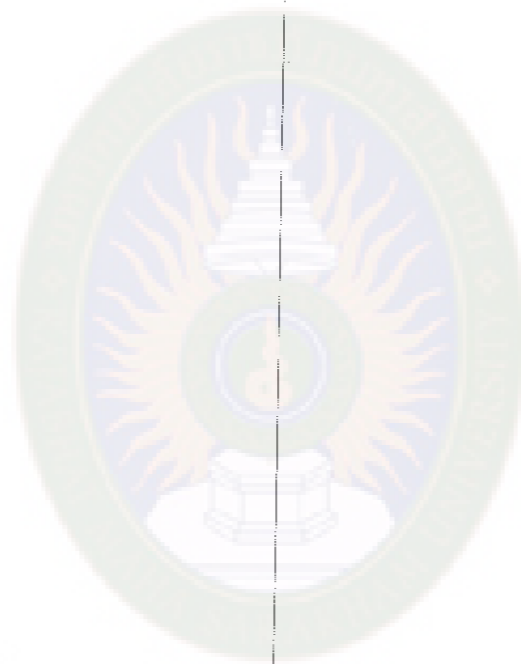
(๕)

	ยอดช่อฟ้า	เหลืองเหลืองมเหสีคำ	
อินทร์ก็	นิรมิตสร้าง	วังโบกขรณี	
	มีบัวทอง	เกิดนันทน์	
	ใสส่องแจ้ง	เสมอแวนแยงเงา	
	บัวบานหลาย	เกิดมีใบหั้น	
อินทร์ก็	นิรมิตสร้าง	สวนอาชัญญูทิยาน	
	สรรพสรรค์มี	ช่ออันมวลพร้อม	
มีทั้ง	ตบแต่ดำเนิน	มีม่วงนาวตาน	
มีทั้ง	คำควนคก	ดูแดงหลายต้น	
มีทั้ง	ผูกวงสร้อย	ชุมพุ่มดอกชะเคื้อ	
	ฝูงดอกไม้	บานบ้างพ่องจี	
มีทั้ง	ดาวตาดพร้อม	สรรพสิ่งของสวน	
มีทั้ง	จวงจันทร์หอม	ทั่วสวน ไชยเข้า	
	สรรพสรรค์พร้อม	มวลมีทุกสิ่ง	
	ฝูงเหมือดเหมา	สัมพันธ์มีม่วงมัน	
อินทร์ก็	นิรมิตแล้ว	กลับกายเลขหนี	
	เด็จวิไชยนต์	แห่งสวรรค์เมืองฟ้าฯ	
๑๐	บัดนี้	จำสวนคนย่า	ก่อนแล้ว
	นางก็	คาตั้งแต่งาย	
	ทำเพียรสร้าง	บานบุญบุตรา	
	หลายพรมื้อ	มีฮ้อนฮ่าคะนิง	
ก็จึง	หลังแลเอี่ยม	เห็นทางเสียงฮาบ	
นับแต่	มาอยู่ฮ้าง	ในนี้บ่ห่อนเห็นฯ	
๑๑	นับแต่	มาอยู่ค้ำ	ทัดเที่ยงสามเดือน
บ่ห่อน	เห็นหนทาง	ที่ไคมาหนี	
ยาก็	หลังล้ำเอี่ยม	ทุกที่ไปมา	
ก็จึง	เห็นศาลา	ที่อินทร์ทรงสร้าง	
อันนี้	จักว่าเฮือนคนแท้	ไกลเมืองยาวโยชน์	
นางก็	หลังล้ำเอี่ยม	เห็นถั่วชู้ฮั้น	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

	ก็จึง	ไปถึงห้อง	คอน โจงเกาะใหญ่	
	เหลียวเห็น	ธงย่าถ้ำ	แขวนไว้แกว่งกวย	
	เขาจึง	เดินกันพร้อม	เสาสยพักจอด	ก่อนท่อน
	ตางให้	ไปจ่ายซื้อ	ของไว้ให้เขา	แต่ท่อน
	ค้อมว่า	เขาจาแล้ว	พากันพักจอด	
		ทิ้งห้าฮ้อย	เซาหันบ่กราย	
	ตั้งแต่	หัวคอนเท้า	หางคอนเคียรดาษ	
		เซาพรวดพร้อม	โนหันชูล้าฯ	
๑	บัดนี้	จักกล่าวถึงพระกษัตริย์ให้	จาคอมตคนย่า	
	เจ้าก็	ออกออกด้าน	คอมถ้ำยาดน	
	ย่าเฮย	เจ้าจงเก็บเอาเต้า	แดงโมหลายหน่วย	
		ไปขาบไหว	นายค้ำออกหนี	เที่ยวท่อน
	แต่นั้น	ยาก็เก็บเอาได้	แดงโมหน่วยใหญ่	
		เข้าสู่ห้อง	สะเภาค้ำบ่นาน	
	ยาก็	ขอมือไหว	นายสะเภากัมขาบ	
	ซ้อยก็	ขอลอบเข้า	สะเภาค้ำออกหนี	แต่ท่อนฯ
๑	แต่นั้น	นายสะเภาค้ำ	ถามย่าฮ้อยกา	
		เป็นสันใด	บอกมาผายเทียน	
	แต่นั้น	ยากล่าวด้าน	ขานต่อนายสะเภา	
		หลานเดียวยัง	อยู่คอมตคนข้า	
	ยังมี	ราชาเจ้า	ทุมมาเมืองเทศ	ภายใน
	เจ้าก็	มีลูกน้อย	เป็นแม่ออกมา	
	ฝูงหมู่	เสนาย่าน	ให้อาบาไปไหลล่อง	
	เจ้าจึง	ไปหลูกน้อย	มาค้ำงอยู่คอน	นี้แล้วฯ
๑	แต่นั้น	ชาวสะเภาพร้อม	ซีกซากขานนาย	
	ตูป	เอาสูไป	อั้งสะเภาดูแท้	
	ยาก็	ไปบอกให้	นายสะเภาล้าอื่น	
		หมดถ้วนแล้ว	เขาด้านบ่ให้ไป	แท้แล้วฯ

๑	ย่าจิ่ง	แยงไปห้อง กัมขาบไหว้	สะเกาหลนลำเปลี่ยว นายค้ำกล่าวกลอน	
	เมื่อนั้น	นายสะเกาด้าน เป็นเหตุด้วย	จาตอมคำม่วน ไคแท้จึงมา	ย่าเฮยฯ
๑	แต่นั้น	ย่ากล่าวด้าน ตามเคิมมี	ขานต่อนายสะเกา บอเอาไว้	
	ยังมี	ราชาเจ้า	ทุมมาเมืองเอก	
	พระก็	มีลูกน้อย	เป็นแบ้อออกมา	
	เขาว่า	คนขวงแท้ มาอยู่ค้ำง	เอาเพื่อไหลล่อง ในนี้พรำนาน	เจ้าเฮยฯ
๑	แต่นั้น	นายสะเกาคุ้ม	อีคูตุนนายย่า	
	ซ้อยบ	จีนแจ่มเจ้า	สองถ้ำย่าหลาน	แท้แล้ว
	ทอว่า	สะเกาฮั่วฮ้าย ทั้งหลายเขา	พันขอบอะวิสัย ได้อยู่คอยกองถ้ำ	แท้ตาย
	ย่าฉี	ไปนำแท้ เอาเผ่าผู้	อยู่นานเฮ้วฮีบ หลานน้อยฮีบมา	เที่ยวเกินฯ
๑	แต่นั้น	ย่าก็นำทางฟ้าว เอาแจ่มเจ้า เถิงแห่งห้อง	เถิงหลานเฮ็บฮีบ บาท้าวฮีบมา สะเกาใหญ่เถตรา	
	เขาก็	แซวแซวเสียง	หลั่งมาคอยท้าว	
	ตั้งว่า	ขนแดงเหลื่อม เนื้ออ่อนเกลี้ยง	เสมอคำเสียงหล่อ คือฝ้ายสำลี	
	เขาก็	คูตุนท้าว อู่มแจ่มเจ้า	บานบุญบุตราษ บาท้าวไล่สะเกา	แท้แล้วฯ
๑	เขาก็	เสินเสินฮ้าย	สะเกาเบิกตามลม	พุ่นเยอ
	นายก็	คอยฝูงเขา สะเกาผันฝ้าย สะเกาหมุ่นั้น สะเกาป้อฮั่วฮ้อย	ก็เล่ายังคูซ้า ไปไวกว่าเก่า ยังซ้าอยู่หลัง เงินขาดอุทกั้ง	หันแล้ว

	ก็เพื่อ	สมภารบา	จี๋ทรงไปนั้น	
	ก็จึ่ง	เลขลวงล้ำ	เตียงเขตกงจีน	
	ก็จึ่ง	เซาสะเกาพัก	จอดดีคาเมี่ยน	
	นายจึ่ง	จัดเอาได้	นอระมาดของชาย	
		นำไปถวาย	พระยอดเมืองเป็นเจ้าฯ	
๑	เมื่อนั้น	ราชาเจ้า	กงจีนขานตอบ	
	ยังค้อย	ห้วยย่านน้ำ	มาพี่ฮอดดี	แต่ลือ
	เพื่อเจ้า	ลูกแห่งห้อง	เนาประเทศเมืองใด	
		เดินสะเกามาที่วัน	จิงเตียงเมืองนี้	
	เมื่อนั้น	นายสะเกาด้าน	ราชาฮับพากย์	
	ฝูงข้า	อยู่แห่งห้อง	เมืองใหญ่จำปา	
	ฝูงข้า	มาสามเดือน	ก็จึ่งเตียงจอมเจ้า	
	แต่นั้น	ราชาเจ้า	มีคำโอวาท	
	บ่กว่า	เจ้าพี่น้อง	ชาวซ้อจ่ายชาย	หันท้อ
	นายก็	ขอมือไหว	ราชาลาเล็ก	
		เตียงแห่งห้อง	สะเกาแล้วจ่าวชาย	
		เขาขายได้	แสลายผ้าผ่อน	
		เครื่องเทศพร้อม	มีหันชูอัน	
	เขาก็	อึ้งอยู่หัน	สามเดือนทัดเที่ยง	
	ก็บ่	เจ็บป่วยไข้	ในเนื้ออยู่เอิ้น	เจ้าเฮฯ
๑	บัดนี้	จักกล่าวเตียงพระกษัตริย์ให้	เนาสะเกานำพ่อ	ก่อนแล้ว
	ท้าวก็	ออกออกด้าน	จาเว้าพ่อตน	
	ขอแก่	เหนือหัวเจ้า	บิดาตนพ่อ	เฮียมเฮ
	ซ้อยก็	คิดอยากได้	นางน้อยลูกพญา	นี้แล้ว
	อันว่า	ธัมมาน้อย	กุมารีนางนาฏ	
		เป็นลูกเจ้า	พระเมืองนี้อยู่พลอย	ว่าคาย
	ขอแก่	บิดาเจ้า	นายสะเกาตนพ่อ	
	เจ้าจง	ไปกล่าวด้าน	โอมให้แก่เฮียม	แต่ท้อฯ

๑	เมื่อนั้น	นายสะเภาพร้อม ไปกล่าวหลืน	กันหัวซีชั่ว บาท้าวชู้คน	แท้แล้ว มานั้น
	ท้าวเฮย	แสนชิไปโอมได้	กุมาริถูกเพิน	อยู่เค้
	อัยานบ่	เป็นประ โยชน์แท้	นอนเฝ้าเปล่าคาย	
	แต่นั้น	บากราญท้าว	ย้งวอนตนพ่อ	
	ขอให้	ไปกล่าวต้าน	โอมให้แก่เฮียม	แต่ท่อน
	ซ้อยก็	คิดถึงน้อย คิดซอดน้อง	กัลยานางนาฏ นางหล้าอยู่พลอย	แท้้นา
๑	แต่นั้น	นายสำเภาคุ้ม	ดูตนบ่าว	
	ก็บ่	จีนแจ่มเจ้า	บาท้าวลูกตน	
	นายจิ่ง	เมื่อทูลไหว้ เปะแผ่นพื้น	ราชาพระบาท ดินเจ้าใส่หัว	
		ทานโทษท่อน	ข้าพระบาททูลผิด	ก็ดี
		ขอกรุณา	โศคผายปางนี้	
	บัดนี้	ข้าพระบาทมีลูกน้อย	สัตว์ถ้อยโยโส	พระเฮย
	คิดอยาก	เวรตัวถวาย	บ่าเรอสองพื้น	
	ทอว่า	บ่าวท้าว	แบ้เกิดนำคน	พระเฮย
	ขอให้	ราชาพระ	โศคผายปางนี้	
๑	เมื่อนั้น	ราชาเจ้า	ทรงเมืองขานตอบ	
	เฮาจัก	ตามลูกน้อย	นงหล้าชู้นาง	ก่อนท่อน
	หลอนว่า	เฮาวางให้	จีนใจนางนาฏ	บ่สู้
		วันหน้าเข้า	สูเจ้าจิ่งมา	นั้นเนอ
	เมื่อนั้น	นายสะเภาคุ้ม เถิงแห่งห้อง	วันทาลาเล็ก สะเภากว้างอยู่เอ๋ยนฯ	
๑	บัดนี้	จักกล่าวถึงราชาเจ้า	พญาหลวงตนพ่อ	นางนั้น
	พระก็	ทันลูกเต้า	มาพร้อมชู้คน	
	พระก็	มีอาชญ์ให้ ทันนางมา	อามาตย์ไปเปื่อง ชู้คนเดี่ยวนี้	

	แต่นั้น	ราชาเจ้า	ปิดตาดนพ่อ	
		ฮับลูกแก้ว	ขานข้อขอบใจ	
	เจ้าพ่อ	ยั้งค่องข้อย	เสมอคั่งขอยทิพย์	พ่อนอ
	ฝูงหมู่	นายสะเภาเขา	ซีแต่ง โอมเอาเจ้า	
	แต่นั้น	หกสาวพร้อม	หัวกันซีซั่ว	
		นางหล้าน้อย	ซีเอาแบ็กล้อมนอน	นั่นเด
		จากันแล้ว	เลยหัวซีซั่ว	
	ก็จึ่ง	นบนอบไหว	ลาให้พ่อตนฯ	
๑	บัดนี้	จ๊กกล่าวถึงพระกษัตริย์เจ้า	เนาสะเภานำพ่อ	ก่อนแล้ว
	ก็จึ่ง	วอนพ่อเจ้า	ไปซ้ำที่อสอง	
	อันว่า	ราชาเจ้า	พญาหลวงตนพ่อ	นางนั้น
		ให้บให้	ดีฮ้ายก็อุยักเห็น	พ่อเฮย
	แต่นั้น	นายสะเภาฟ้าว	เมื่อทูลภูวนาถ	
	ฝูงซ้ำ	ยังอุยักแจ้ง	คำเจ้าพระยอคเมือง	แท้แล้วฯ
๑	แต่นั้น	ราชาเจ้า	พญาหลวงขานตอบ	
	เฮาก็	ถามลูกเต้า	นงหล้าซู้คน	แท้แล้ว
	อันว่า	ซิมมาน้อย	ขานเอาบาบ่าว	จริงแล้ว
	เหมือนคั่ง	แมนกอดฝัน	กันแท้แต่พรหม	พุ้นแล้ว
	แต่ว่า	เฮาจ๊กคาค่าน้อย	นางนาฎธัมมา	
		ตามคลองเมือง	แต่ปางปฐมตั้ง	
	อันหนึ่ง	เงินค่าได้	พอแสนตาซั่ง	
		ซ้างม้าได้	พอฮ้อยเครื่องโอม	
		ซ้ำญิงพร้อม	ซ้ำชายฮ้อยคู่	
		จ้าวสุภราชได้	พอฮ้อยคั่งเดียว	
	อันหนึ่ง	ให้ท่านสร้างข้าวเงินพร้อม	ข้าวค่าเกาะกาย	
	สร้างแต่	ทางทำพุ้น	เถิงเท่าฮอดโอง	
	อันหนึ่ง	ให้ท้าวปลุกกล้วยฮ้อย	เคียรคานฮิมทาง	
	ภายใน	มุงพีคาน	ฮอดเฮาภายพี	
	ก็จึ่ง	สมกษัตริย์เชื้อ	เฮาพญาศใหญ่	

		หาให้ได้	ปานนั้นจึงซีเอา	ท่านเฮยฯ
๑	แต่นั้น	นายสะเภากัม	ทูลลาภูวนาถ	
	ข้าขอ	ถามแจ่มแจ้ง	บาท้าวลูกตน	ก่อนท่อน
		คือมาแล้ว	นายเล็กตาลง	
		ถึงสะเภากลาง	ปานานจริงแท้	
	แต่นั้น	ท้าวกล่าวด้าน	ถามพ่อนายสะเภา	
	อันว่า	ราชาผาย	โผดเฮาสั่งใดแท้	
	แต่นั้น	พ่อดบด้อย	ขานลูกทั้งหงา	
	อันว่า	ของเฮาในสำเภา	ก็บ่พอเฟิงได้	
	พระก็	คาดค่าน้อย	นางนาฏธัมมา	
		เงินค่าแสน	อาจจกก็ออกองดิน	
	อันว่า	เงินค่าได้	พอแสนตาชั่ง	
		ช่างมาได้	พอฮ้อยก็จึงเอา	
	กับทั้ง	ข้าหญิงพร้อม	ข้าชายฮ้อยคู่	
		จ้าวสุภกราชได้	พอฮ้อยดั่งเดียว	
	กับทั้งสร้าง	ข้าวเงินพร้อม	ข้าวค่าเกาะกาย	
	สร้างแต่	ทางทำพี	เถิงเท่าฮอดโฮง	ว่าคายน
	อันหนึ่ง	ว่าให้ปลูกกล้วยฮ้อย	เดียรคานฮิมทาง	
	ภายใน	มุงพิดาน	ฮอดโฮงพระยาพูนฯ	
๑	แต่นั้น	บาบุญเจ้า	ฟังคำพ่อกล่าว	
	ท้าวว่า	ข้อยบศึดยากจ้อ	ตั้งแท้ท้อโย	พระเฮย
	เอาแต่	ปารมีข้อย	สมการชุข้อย	จริงท่อน
	หากจัก	เห็นที่เม็ง	โดยได้ดั่งคะนิง	บุเด้
	คือมว่า	ท้าวกล่าวแล้ว	เลยคำอรชร	
		ชาวสะเภาพัก	อยู่นอนในห้องฯ	
๑	พอเมื่อ	จันโทขึ้น	ราตรีเถิงเที่ยง	คืนแล้ว
		บาบ่าวท้าว	ผู้แพงล้วนบ่นอน	
	เจ้าก็	คะนิงเถิงให้	นาโคครุฑราช	
	แต่นั้น	นาคอยู่น้ำ	คะนิงฮ้อนฮอดบา	

	รู้ว่า	บาอยากได้	สรรพเครื่องโอมนาง	
	ก็จึง	ขเงินคำ	ออกมาถวายเจ้า	
		เงินคำสั้น	กองมณีนับโกฏิ	
		ข้างแลม่า	พอฮ้อยชูตัว	
		บ่อาจ ไซ้	สรรพสิ่งเงินคำ	
		นานาสรรพ	สิ่งมีมวลพร้อมๆ	
๑	เลขเล่า	ฮ้อนฮอดท้าว	ครุฑใหญ่หิมพานต์	
	ครุฑก็	ทะยานคนหาะ	คว้นพลันถึงท้าว	
	ครุฑก็	นิรมิตสร้างขัวเงินพร้อม	ขัวคำเกาะกาย	
		ทั้งกล้วยฮ้อย	มีพร้อมชูอัน	
	กับทั้ง	ทาสเข้า	หญิงชายฮ้อยคู่	
		บังเกิดให้	มีพร้อมชูกัน	
	ครุฑก็	นิรมิตแล้ว	กลับกายลาหนี	
		ถึงหิมพานต์	แห่งตนเนาอยู่ยังๆ	
๒	เมื่อนั้น	หื่น ๆ เท้า	ทั้งเมืองเสียงสนั่น	
		คังท้าวเท้า	เมืองท้าวชูแดน	
	ม้าก็	หือละแห่นฮ้อง	แควมท่าคองคา	
		ฝูงโยธา	โกฏีก็อกองสั้นๆ	
๓	แต่นั้น	ชาวเมืองท้าว	ทั้งหลายเขาดิ้น	
	คองว่า	เสียด่างด้าว	มาเข้ายาดเมือง	
	เขาก็	เฮสนฮ้อน	ทั้งเมืองสะคั้งคั้ง	
		ปบปวงเข้า	ถึงคุ่มขาบพระยาฯ	
๔	แต่นั้น	ราชาเจ้า	จอมเมืองกะนิงมาก	
		ปากกล่าวต้าน	จาแจ้งต่อขุน	
	อันนี้	ฮอยที่นายเสภาสร้าง	ขัวคำโอมลูก	เฮาแล้ว
		บ่อาจให้	ของเจ้ามั่งมูน	ท่านเฮย
	แต่นั้น	พระจิงทันมาพร้อม	ฝูงหมู่พราหมณา	
	ให้เขา	หาวันยาม	ริกษ์เกณฑ์ดีฮ้าย	
	อุจัก	อุปภิเชกน้อย	นางนาฏธัมมา	

	เป็นเม็ขวัญ	แห่งบาศราญแป๋	
๑	แต่นั้น	พราหมณาภิ๋ม	วันทาทุลบาท
	ฝูงข้า	หารักษ์ได้	วันหน้าประเสริฐดี
		วันหน้านั้น	มือปลอดคบริสุทธิ
		ยามอุตมั่งราชา	แม่นยามพอค้าย
	แต่นั้น	ราชาเจ้า	พญาหลวงฟังดี
	ให้สุ	ไปบอกขุน	นายค้าอยู่สะเภา
		วันหน้านี้	รักษ์แม่นวันดี
		อยู่นานสุ	อย่าให้กรายวันหน้า
	เขาก็	โดยคำเจ้า	ไปปลันเฮ้วฮีบ
		บอกให้แจ้ง	เขาสู่อู่ประการฯ
๑	แต่นั้น	นายพ่อค้า	เฮ้วฮีบปลันเป็อง
		ถึงวันอุณ	แต่งดีเลยแล้ว
	เขาก็	แซวแซวพร้อม	เสียงนันดาสนัน
		เหล่าไก่แกลัม	คาห้างแต่งดี
	เขาก็	แซวแซวพร้อม	นายสะเภาชีซั่ว
	เขาก็	กินแต่เหล่า	ตาจิ้นพ่องเมา
	ถึงเมื่อ	ยามดีแล้ว	นายสะเภาย้ายออก
		อ้อมแจ่มเจ้า	บาท้าวใส่ขัน
	เขาก็	เชิญแจ่มเจ้า	สถิตนั่งไตคำ
	แล้วจึง	หามบาศราญ	ไต่จัวอย่างย้าย
	เขาก็	แซวแซวฮ้อง	โสนันเสียงสนัน
		หามหน่อแก้ว	เลขเข้าฮอดเมืองฯ
๑	แต่นั้น	ฝูงสาวกำ	กงจิ้นอัดแจบ
	ครั้นบ่	ได้เครื่องจ้าง	ดูข้อยก็บ่ไซ
	แต่นั้น	ฝูงบ่าวน้อย	กำฝ้ายนายสะเภา
	เขาว่า	สายใจเฮย	ให้ค้อยไซเอาฮ้าย
	อันว่า	ปีกตุกว้าง	ทางหลวงลีอัดแจบ
	เจ้าช	ให้พีเน็ง	คิงเข้าบ่อนโต
			ง่ายแล้ว
			สั่งนอ
			นั่นเด

อดน้อง	กูร์ณาอ้าย	ชายพลอยทุกซ์ขมอด	
คราวนี้	เหมือนพีได้หมื่นตื้อ	คำเข้มใส่ถง	พีแล้ว
แม้ว่า	น้องบ่ทานดวงแก้ว	มณีวรรณไขกาบ	ก็ดีถ้อน
ขอแต่	ไขปึกตุ๊ก	ทางเมืองให้เที่ยวท่อง	แพงเฮย
น้องบ่	เขื่อน โผดอ้าย	ปางนี้ชืห่างกัน	พีแล้ว
แต่นั้น	ฝูงสาวเบื่อง	กงจันขานตอบ	
น้องบ่	ได้เครื่องจ้าง	วางให้ก็บ่ไข	ได้แล้ว
๐ แต่มัน	พระกษัตริย์ให้	หลังล่าดูยาม	
อยู่านท้อ	กรายเวลา	บ่ดีเมื่อหน้า	
บาก็	จำเขาให้	ปลงคำฮ้อยนึ่ง	
	เป็นค่าจ้าง	สาวให้เป่งไข	
แต่นั้น	ฝูงสาวฟ้าว	บายเอาเขี้ยวฮีบ	
	ได้ค่าจ้าง	หัวจันต่อกัน	
แต่นั้น	สาวฮามน้อย	ไขทวารปละเป่ง	
ฝูงหมู่	บ่าวสำน้อย	เลยเข้าลวงไป	
เขาก็	แซวแซวฟ้อน	โสนันเสียงสนั่น	
ฝูงหมู่	สาวหม้ายฮ้าง	เขาฟ้าวเล่นมา	
	लगคนฟ้าว	ชนกันกันทั้ง	ก็มี
เขาอยาก	เห็นแจ่มเจ้า	บาท้าวได้ขัว	แท้แล้ว
	लगคนฟ้าว	ชนตอไม้แก่น	
	เลือดอาบย้อย	เต็มพื้นทั่วดิน	
อันว่า	คนค่อมเปลี้ย	คู้เข้าคตานมา	ก็มี
ฝูงหมู่	ชาติเขา	เล่นซุนเลยลัม	
มันก็	ทมทมป้อย	นำเขาทั้งคำ	
อ้างว่า	ดิขนาดแท้	อดมาตั้งต่อกัน	เบ็งเทาะนา
लगคน	ปละลูกน้อย	ในอยู่เลยบบ	ก็มี
ผัวจริง	ฟงฟงเสียง	คำเมียบคำฮ้าย	
สั่งว่า	ปละลูกน้อย	ในอยู่บ่หนี	คั้งนี้
มึงอย่า	มาเฮือนกู	บ่ดีจึงแท้	

	เมื่อนั้น	นายสะเกาด้าน	จากันทุกหมู่	
	เขาก็	คิดฮอดห้อง	เฮือนอุ้ยวแห่งเฮ	เจ้าเฮย
	เขาก็	มานานได้	สามปีอันออก	มานี้
		เมียลูกเต้า	ทางบ้านก็ส่วนคอง	แท้แล้ว
๑	แต่นั้น	เขาจึงเมื่อทูลไหว้	บานบุญโพธิราช	
	บัดนี้	ข้าจักลาจากเจ้า	บุญกว้างต่าวเมื่อ	ก่อนแล้ว
	ฝูงข้า	คิดเล็งห้อง	เมืองหลังบ้านเก่า	กายหุ่น
		เมียลูกเต้า	ทางบ้านส่วนซิคอย	เจ้าเฮย
	พ่อจ๊ก	ขอแก่นแก้ว	คนย่าเมื่อนำ	
	เอาเมื่อ	เป็นมาดา	อยู่นำถนอมเลี้ยงฯ	
๑	เมื่อนั้น	บาคราญท้าว	บ่จีนคำตนพ่อ	
	ครั้นเจ้า	คิดฮอดซ้อย	ให้เพียรเลี้ยงย่าเฮียม	หันท่อน
	ท้าวก็	เอาคำให้	นายสะเกาแสนนึ่ง	
	พอให้	เมื่อจ่ายเลี้ยง	ยายเด้ายตน	
		ฝูงบ่าวค้า	พวกหมู่ นายสะเกา	
	เจ้าก็	เอาคำทาน	ให้เขาพอฮ้อย	
	เขาก็	ขอมือไหว้	บานบุญลาเลิก	
		เล็งแห่งห้อง	สะเกาค้าแต่งแปลง	
	เขาก็	หาวันได้	ยามตีมือปลอด	
		แล้วจ้งย้าย	สะเกากว้างออกวัง	
	ดีแก่	เสินเสินย้าย	สะเกาทองเลขเล่น	ไปแล้ว
		ทิ้งห้าฮ้อย	ยาวย้ายเบิกกระโดงฯ	
	เขาก็	แยงหนห้อง	จำปานักเรศ	
		ฟองฟาดคลุ้ม	คูด้ามท้อเฮือน	
		เลยลวงเข้า	เถิงเขตจำปา	
	ดีแก่	บัวนางเขา	ลูกเมียม่าต้อน	
	เขาก็	ขนของขึ้น	เมื่อเฮือนเฮ้วฮีบ	
		ฝูงลูกเต้า	เมียพร้อมขึ้นชม	

	เขาคี	เอาแจ่มเจ้า เลิงเคหัง	ตนย่าเมื่อนำ แห่งตนเพียรเลี้ยง	
	ก๊ีบ	ทูกข์ยากไฮ้	สรรพสิ่งการใด	
	ยูท่าง	ทรงคำสุข	ชู้วันมีฮ้อนฯ	
◎	บัดนี้	จักกล่าวถึงพระกษัตริย์ไท้	เทียมนางน้อยนาฏ	ก่อนแล้ว
	ท้าวที	สุขอยู่ห้อง	ปรางค์แก้วแห่งนาง	
	พอเมื่อ	เด็กเด็กล้ำ	ราตรีเตียงเตียง	คืนแล้ว
	ท้าวที	ออกคราบแบ้	ไปช้อนคอมนาง	หั้นแล้วฯ
◎	แต่นั้น	กัลยาแก้ว	ธัมมานางนาฏ	
		เห็นฮูปท้าว	กระสันคั่นคั่นคอม	
		นูนีอดเนื่อ	นางคราญปีดเบ็ง	
		ถวายแก่ท้าว	ชมแก้มจูบแกม	
	เลิงเมื่อ	ราตรีล้ำ	กลองร้าวโกลีสุ้ง	
	ท้าวที	เข้าคราบแบ้	ไปลื้ออยู่ใน	หั้นแล้ว
	นางที	นัคนักกลั่น	อินกระสันให้ฮุ้ง	
	ก็เพื่อ	เห็นฮูปท้าว	อินทร์เต็มแต่งลง	
	พอเมื่อ	ตาเว็นคล้อย	เสียดแสงมัวมืด	
	ท้าวที	ออกคราบแบ้	มาช้อนกล่อมนาง	
		เลิงยามคล้อย	ราตรีโกลีสุ้ง	
		บ่าวท้าว	นอนพันลั่นหลัง	
		หลับยิ่งแท้	นิททะเน่งมีคิง	
	นางที	คะนิงใจคืด	ชู้ล่วงเลยแล้ว	
	นางที	เอะยะฮอยองเจ้า	ลีลาหาคราบ	
	นางที	บายคราบท้าว	ยอลืมใส่ไฟฯ	
◎	แต่นั้น	พระกษัตริย์ไท้	บานูญเลขตื่น	
	ก๊ีบ	เห็นคราบแบ้	บาท้าวที่ใด	
	แต่นั้น	ท้าวกล่าวด้าน	ถามนาฏธัมมา	
	ไผผู้	เอาของแพง	คราบอวนไปลื้อ	
		นางคราญด้าน	ขานบาคำม่วน	

	ซ้อยอุยาก	แยงฮูปเจ้า	จิงเอาถิมไฟไฟ	หันเด
		บาว้าวท้าว	มีกล่าวกลอนแแดง	
		ตามนางแพง	บ่จิ้นใจน่อง	
	นางก็	เวียนแยงท้าว	บานบุญนุตราช	
		งามยิ่งย้อย	พอล้อมหลุดใจ	
	นางก็	นอนแยงท้าว	นอนนอนนั่งนั่ง	
	สุดที่	แยงแจ่มเจ้า	บาท้าวบ่อ้อมใจ	
	นางก็	ยังตันไว้	ปักตูทวนอันแจบ	
	อุ้ยอันแต่	บาว้าวท้าว	โตนเค้นออกหนี	หันแล้วฯ
๑	แต่นั้น	ฝู่งพีเอื้อย	นางพีทังทก	
	เขาก็	เห็นทวนดู	บ่ไขตันไว้	
	อันว่า	ธัมมาน้อย	สายใจเจ้าพี	ดูเฮย
		โพยพยาธิไซ้	เขียนเจ้าสิ่งใด	พีเด
		เขาบ่ซ้า	เฮื้อฮีบไปเถิง	
		คาชอนแแดง	ปล่องฝาหลังเอื้อย	
	ก็จิง	เห็นแจ่มเจ้า	บาว้าวโพธิสัตว์	
		โสมงามเหมือน	คังอินทร์แปลงปิ่น	
	เขาก็	เอ็นเสือกน่อง	นางนาฏธัมมา	
		สายใจเฮย	ฮีบมาไซเอาเอื้อย	
	นางก็	ยังตันไว้	ปักตูทวนฮักแจบ	
		ฝู่งพีเอื้อย	เคยม้างเข้าไป	
	เขาก็	ไปแยงท้าว	ลิมคิงฮ้าปาก	
	เพราะว่า	เห็นแจ่มเจ้า	คากระด้างเพื่อแยง	
	ตั้งว่า	งามกระดัดเค็ด	เสมอินทร์ลงหล่อ	
	คืออุยาก	ชมสน้อยเค็ด	บุญเอื้อยบ่เถิง	เจ้านอฯ
		เขากล่าวแล้ว	เลยเล่าลงหนี	
๑		เถิงหอปรารงค์	จิงจากันแท้	
		สันใดแท้	เฮาปองสิได้ง่าย	สายใจเฮย

	เมื่อถวายไฟ	บาบุญญานาถ		
	สองแจ่มเจ้า	อิงเท็งนั่งเฮียงฯ		
๑๐	แต่นั้น	ฉิ่งพี่เอื้อย	นางนาฏทั้งหก	
	คืนมาถึง	หอปรารังค์คิด	ว่านางตายเมี้ยน	
	เขาจึง	มายาเอี	หลายผิวต่างต่าง	
		ตัดดอกไม้	แซมเกล้าอ่วม	
	นางนาง	นุ่งสิ้นสิ่ว	สไบเบี่ยงอิดอ่อน	
		แหวนร้ามรงค์	คู่มือประสงค์ข้อง	
	เขาก็	ไปหาท้าว	บาบุญโพธิราช	
	ซ้าเล่า	เห็นนาฏน้อย	นางหล้านั่งเทียม	อยู่นั้น
	เขาก็	โลเลหน้า	คืนมาเฮี้ยวฮีบ	
	โอนอ	หมายซิมแจ่มเจ้า	นางหล้าเล่าบ่ตาย	นี่น้อ
		สันใดไอ้	คำป็องผิอยาก	เฮาเฮย
	แต่ก่อน	พระพ่อให้	เฮาแล้วซ้าบ่เอา	แท้นา
	เขาจึง	กินแหงงไอ้	ภายฉุนลำบาก	
		ยากหานี้	หลายล้นกว่าชูที	แท้แล้วฯ
๑๑	บัดนี้	เฮาจงเมื่อทูลไหว	เหนือหัวพระพ่อ	เฮาท้อน
		สับส่อเว้า	คำฮ้ายคล่องเอา	
		หากจักได้	บาบ่าวมาชม	บ่อย่าแล้ว
	เขาก็	เฮี้ยวปลันไป	ฮอดพระยาทูลไหว	
	บัดนี้	ผัวนางหล้า	รัมมังงามยิ่ง	พระองค์เสย
	ท้าวก็	ออกคราบแบ้	งามช้อยดั่งพระอินทร์	พ่อเฮย
		ควรรให้ช้อย	เป็นที่ทั้งหลาย	
		นางรัมมา	ผู้ปลายอย่าให้	
	จึงจัก	สมกษัตริย์ให้	กงจิ้นนัคเรศ	เฮาแล้ว
	บ่กว่า	พระพ่อเจ้า	บุญกวางอ่าเพ็ง	หันท้อน
	แต่นั้น	ราชาเจ้า	ปีตาคนพ่อ	
		ฟิงพากษัตริย์	เขาเว้าชูอัน	แท้แล้วฯ

๑๑	แต่นั้น	ราชาเจ้า	ไต่สิงห์เยื้องออก	
		บ่าวท้าว	ไต่ข้างออกตาม	
	เมื่อนั้น	ราชาเยื้อง	ไต่เสื่อออกใส่	
	ท้าวก็	ฮุกหมากน้อย	ขวางแป้นแตกสะเด็น	หันแล้ว
		สองทีแล้ว	สามทีอีกอ่อน	เสียวแล้ว
		เลียบแพ้	บาท้าวชำตัมซัง	ท้าวแล้ว
	ยามเมื่อ	สุริโยคล้อย	เมื่อแสงแดดอ่อน	มานั้น
	พระก็	เดินบอกให้	เขานั้นแจกอุยาย	
	พระก็	จำเขาให้	เอาแคะมาแจก	
		หม่อมไค้ปั้ง	กินแก้มคู่คน	
	เขาก็	ขอยื่นให้	มากินแวนมาก	
		บ่าวท้าว	กินเหล้าสิ้นเขา	
		เขาเทให้	บาคราญกินตัม	
		หลายเล่าเลื่อย	กินเหล้าลวดมา	
	แต่นั้น	ท้าวท้าวลัม	กลางช่วงสนามหลวง	
		บาคราญหลับ	บ่ติงตนได้	
๑๒	บัดนี้	จ๊กกล่าวถึงราชาเจ้า	พญาหลวงตนพ้อ	ก่อนแล้ว
	พระก็	เดินป่าวให้	เมื่อแท้ชู้คน	
		สู่อ่าช้า	เขี้ยวฮิบปลันเมื่อ	
		ปละบาคราญ	ถัมเสียวในนี้	
	แต่นั้น	พระบ่ช้า	ขึ้นสู่หลังพลาย	
		เสนาเนื่อง	แห่นำดินข้าง	
	พระก็	แยงหนห้อง	กงจินนครศ	
		เถิงแห่งห้อง	โธงกว้างอยู่เอิ้น	เจ้าเฮย
	คิดว่า	บ่าวท้าว	จ๊กมอดมรณัง	
		เป็นอาหาร	ชักโขกินเสี้ยวๆ	
๑๓	บัดนี้	กล่าวถึงธัมมาน้อย	เนาปรางค์ผาสาท	
	นางก็	ค้อยเผ่าผู้	ผัวแก้วส่องทาง	
	อันว่า	พระพ่อเจ้า	มาชอด โคนนาน	แล้วเด

	บาดว่า	คอบบาราณ	บ่เห็นนานล้ำ	
	อันว่า	ศั้วขวัญแก้ว	ปานโคขิมาสอด	กูนี่
	ฮอยว่า	พระพ่อข้า	บาท้าวมอดชีวัง	แล้วฤฯ
	นางก็	หามาตั้ง	พาแลงไวยเปล่า	
	นางก็	คอยอยู่ถ้ำ	บาท้าวบ่นอน	
		คอนก่อนกลั่น	นำบาหลายสิ่ง	
		กะนิงเผ่าผู้	ศั้วแก้วโศกคอม	อยู่แล้วฯ
๐	บัดนี้	จักกล่าวถึงภูษัยท้าว	บาบ่าวศั้วนาง	ก่อนแล้ว
	ท้าวก็	เมาสุรา	อยู่ในไพรกว้าง	
	พอเมื่อ	เด็กเด็กล้ำ	ราตรีถึงเที่ยง	คืนแล้ว
		บาบ่าวท้าว	เม่าพันบ่ตั้ง	เจ้าเฮยฯ
๐	บัดนี้	จักกล่าวถึงอ้าย	กันดารทั้งสี่	
	เขาก็	มานั่งล้อม	บาท้าวว่าชิกิน	หั้นแล้ว
	เขาก็	วาจาด้าน	ถามกันทุกสิ่ง	
	ตัวนี้	ด้านกล่าวแล้ว	ตัวสองด้านต่อไป	
		ตัวอยู่ถ้ำ	หนแห่งอุดร	
	ยังเล่า	มีคำถาม	แห่งหริศิพูน	
		ตัวอยู่ถ้ำ	หนแห่งหริศิ	
	ซ้ำเล่า	มีคำถาม	แห่งทางปัจฉิมพูน	
	นับแต่	เฮมาลี	ไผมีสังแต่	เฮาเฮย
		พอตัวนี้กล่าวแล้ว	ตัวสองนั้นสืบไป	
		ตัวอยู่ถ้ำ	หนแห่งอุดร	
กูนี่		มีสองคืน	เกบตีดวงกล้า	
ครั้นว่า		สุขใส่แล้ว	ทะยานแผ่นหะไป	
แม่นจัก		ถึงเมืองสวรรค	ก็ตัวคืนมาได้	
		ตัวอยู่ถ้ำ	หนแห่งหริศิ	
กูนี่		มีกระโจมหัว	ประเสริฐดีจริงแท้	
ครั้นว่า		สุขใส่แล้ว	ยังแห่งกระโจมหัว	
		ทะยานตนหะ	หอบไปถึงฟ้า	

	คนอยู่กำ	หนแห่งบูรพา	
ฎนี้	มีคันทิ	ประเสริฐดีแวนเม้ง	
	น้ำเต้าแก้ว หดผู้เถ่า	เลยเกิดเป็นสาว	
หดตน	ตายเป็นผี	ก็เล่าคืนมาได้	
ใฝ่ผู้	มัวเมาเหล่า	เมาย่านอนอยู่	ก็ดี
ครั้นว่า	ข้มใส่แล้ว	เมาเหล่าก็สร้างหาย	แท้แล้ว
	ตัวอยู่กำ	หนแห่งปัจฉิม	
ฎนี้	มีขรรค์ชัย	ดาบตีดวงกล้า	
แม่นจัก	ไปตีบ้าน	เลวเมืองขัดอยู่	ก็ดี
ครั้นว่า	กวัดแกว่งเข้า	เขาย่านพ่ายหนี	
แม่นจัก	ยอพินม้าง	กระดานหินขาดมุ่น	ไปแล้ว
คมก็	บ่เปิดหลุย	หักเหียนท่อโย	
แม่นจัก	พินยังน้ำ	สมุทรหลวงเงินขาด	
	เป็นท่อนบัน	คาค้างบ่ไหล	ได้แล้วฯ
๑	แต่นั้น	นอนฟังแจ้แจบ	
	พระเจ้า	ใจไว้ปลื้ม	
	ทำวทำวคั้น	คันทิข้มมาใส่	
เลยเล่า	หายสว่างเหล่า	บาทำวขึ้นชมฯ	
แต่นั้น	ยักษ์ตกคะมะอุย้าน	วางของหนีฮีบ	
	บาบ่าวทำว	เขาได้ชูอัน	หันแล้ว
ทำวก็	สุบเก็บแก้ว	ทิ้งใส่กระโจมหัว	
	ทั้งคันทิ	ดาบชัยดวงกล้า	
	ทะยานตนขึ้น	เวหาอากาศ	
แยงที่	ผาสาหน้อง	นางแก้วเจดลง	
	บาบ่าวทำว	เอ็นต่อนางคราญ	
	ธัมมาเสย	ปีคปีคอุเอาฮ้าย	
พี่ก็	เหลียวเห็นน้อง	ในโงงเฮาอยู่	
ตั้งว่า	เด็กคั้นแล้ว	สังเจ้าบ่นอน	พี่เดฯ

	พี่ก็	ได้ลูกไม้	ต้นใหญ่นางกาย	
		กินหอมหวาน	พี่จึงเอามาเตือนฯ	
๑	แต่นั้น	ชิมมาน้อย	บายเอาน้ำพี่	
		กินแซบซ้อย	หวานจ้อยทั่วทรง	
	นางก็	คิดสอดให้	พระพ่อปิดตา	
	ก็จึง	เอาศาลา	หน่วยหวานไปให้	
		ราชาเจ้า	บายเอากินเบ็ง	คุณั้น
	ตั้งหาก	หวานแซบซ้อย	ชิมเข้าสอดทรง	
	นับแต่	ของหวานนี้	ในป่าชุมพูนโลก	เฮานี้
	ก็บ่	ปุ่นเปรียบได้	กายแก้วลูกดี	นี่นอ
		พระกล่าวค้าน	ถมนานฎั้มมา	
		โผไปเอา	ให้นางนงน้อยฯ	
๑	แต่นั้น	ชิมมาน้อย	ยอมมือบพ่อ	
	ผิวซ้อย	ไปเที่ยวหลีน	ไปพรกว้างกว่าเอา	พ่อเฮย
	แต่นั้น	ราชาเจ้า	พญาเมืองตนพ่อ	
	บอกให้	ผิวแจ่มเจ้า	นางน้อยเที่ยวไป	อีกทอน
		วันหน้านี้	ไปก่อนยามงาย	ว่าเนอ
		ถึงยามแลง	ตัวคิ่นถึงพี่ฯ	
๑	ค้อมว่า	พ่อสั่งแล้ว	นางเล็กกลาง	
		เถิงปรางค์ทอง	กล่าวจาบาท้าว	
	บัดนี้	พระพ่อเจ้า	ยังประสงค์กินดื่ม	
	ว่าให้	บ่าวท้าว	ไปซ้าเที่ยวเอา	อีกคาย
	เมื่อนั้น	บาคราญท้าว	บจีนคำตนพ่อ	
		พระพ่อใช้	ไปแท้บจีน	แท้แล้วฯ
๑	แต่นั้น	ราชาเจ้า	ปิดตาตนพ่อ	
	ก็จึงจำ	นางไเอ้อ้อย	ไปพร้อมพรำบา	
		แล้วนัคให้	นางไเอ้อ้อยไปนำ	
		อุยำนานปละ	ไปล่เสียดรงได้	

	ย่องย่องฝ้าย	ผายล้าลวงบน	
	แยงหนห้อง	กงจีนเมืองใหญ่	
นางก็	เอาหมู่เข้า	ของท้าวขาบถวาย	หั้นแล้ว
นางว่า	บาศราญท้าว	ยังนอนหลับอยู่	พอเฮย
หลังจัก	ตายอยู่ค้ำ	กายแก้วบดิน	ได้แล้ว
เมื่อนั้น	ราชาเจ้า	พญาเมืองชมชื่น	
ก็เพื่อ	ได้เครื่องเจ้า	บาท้าวชูอัน	แท้แล้วฯ
๐ บัดนี้	จักกล่าวถึงพระกษัตริย์ไท้	เนนอนแล้วตื่น	ก่อนแล้ว
ก็บ่	เห็นเผ่าผู้	นางเอื้อยที่ใด	
ก็บ่	เห็นเก็บแก้ว	ทิ้งหมู่กระโจมหัว	
	ทั้งคันที	ดาบชัยดวงกล้า	
อันนี้	ฮอยที่นางไอเอื้อย	ลักเครื่องกุหนี	บ่อยู่่าแล้ว
กูจัก	ตายเป็นผี	อยู่ในไพรกว้าง	
โอนอ	มาอีดูตนเจ้า	ธัมมาเมียมิ่ง	กูเด
น้องจัก	เป็นแม่หม้าย	ภายในผู้เดียว	แลนอ
ปานนี้	กัลยาแก้ว	สายใจเมียมิ่ง	กูพุ้น
	ทุกซ่ยากให้	หาอายเวทนา	แลนอ
	ท้าวจ่มให้	หานาภูธัมมา	
	สายคอเฮย	อยู่ดีเยื่อน้องฯ	
๐ แต่นั้น	เลยเล่าฮ้อนฮอดไท้	ชิราชอินตา	
	หินศิลา	แท่นพระอินทร์อายฮ้อน	
	สักโกไท้	เทโวหลังล้า	
ก็จิ่ง	เห็นแจ่มเจ้า	คาค้างง่ากาย	
อันนี้	บ่ไซ้เชื้อ	ตนชั่วสามานย์	แท้คาย
ตั้งแม่น	สัพพัญญู	หน่อโพธิญาณเจ้า	
	อินตาเจ้า	เสด็จลงโดยคว่น	
	เจิงแจ่มเจ้า	บุญกว้างพระยอดชาย	
อินทร์ก็	กลับเพศเพียง	เป็นนกยางขาว	
	บินมาจับ	อยู่เทิงปลายไม้	

	ก็จึ่ง	มีคำด้าน	ถามบานุตราช	
	เข้าก็	มาอยู่ข้าง	คานนี้เหตุใด	นี้เค
๑	แต่นั้น	เจ้าจึ่งมีคำด้าน	สกุณาบนบอก	
	ซ้อยก็	มาอยู่ข้าง	คานนี้ผู้เดียว	นกเฮย
	อันว่า	ราชาเจ้า	กงจิ้นตนพ่อ	เมียนั้น
	ก็ดูอยาก	กินลูกไม้	กายแก้วหน่วยหวาน	
	ก็จึ่ง	จำวนให้	มาเอาถวยบาท	
	กับทั้ง	นางไอผู้	เป็นเอื้อยแห่งเมียบ	
	ครั้นว่า	มาถึงแล้ว	อวนนอนหลับจิบ	
	นางก็	เอาเครื่องซ้อย	หมดแล้วตัวเมื่อ	นกเฮย
	ขอแก่	นกแจ่มเจ้า	ผายโศคปราณี	แต่ท่อน
		แถมคำคิด	ช่วยปวงปางนี้ฯ	
๑	แต่นั้น	ขางขาวด้าน	จาคอมบาว	
	เฮาซี	บนบอกให้	บาท้าวจ้อเอา	
	อันว่า	นางกายนี้	ยังมีหง่า	บาเฮย
	อันว่า	ง่าไปก้า	หนแห่งตะวันตก	
	ตูกหล่น	ลงเป็นปลา	ล่องลอยตามน้ำ	
		ง่าไปก้า	หนแห่งบัวระพา	
		ครั้นมันสุก	หล่นลงเป็นข้าว	
		ง่าไปก้า	หนแห่งอุดร	
	ไผได้	กินโหมงาม	ดังพระอินทร์แปลงปิ่น	
		ง่าไปก้า	หนแห่งหริดี	
	กินเป็น	นกยางขาว	แอนบินผยของฝ้าย	
		ง่าไปก้า	หนแห่งอีสาน	
		กินเป็นลิง	ไต่เหิงปลายไม้	
		บาคราญท้าว	ฟังเอาจำจ้อ	จริงนอ
		นกบอกแล้ว	ผยของฝ้ายแผ่นหนี	
		จิ้นสู่ฟ้า	อากาศเวหา	
		ถึงไพชยนต์	แห่งดาวดิงส์ฟ้าฯ	

	ศรีแจ่มเจ้า	เลยล้ำลวงไป	แท้แล้ว
เขากี้	แซวแซวท้วง	บาคราณเสียงสนั่น	
เขากี้	ปบป้วงฟ้าว	มาเอี่ยมเบ้งบา	หั้นแล้ว
เขากี้	ซว่าซว่าเว้า	เท่าทั่วทั้งเมือง	
เขากี้	แซวแซวเสียง	เล่นนำบททั้งค้าย	
เขากี้ว่า	พระบาทท้าว	โสมงามกว่าเก่า	
	ได้มนุษย์โลกนี้	ถือท้าวผู้เดียว	แท้แล้ว
กลางคน	ตาบอดเบื่อง	บ่เห็นสูงมั่งงัว	
	ดินดำตอ	เล่นนำชนตอไม้	
กลางคน	นมยานแท้	ลงถึงห้องอ่อน	
ยังเล่า	ปบป้วงเดิน	นมเกี้ยวชอบถึง	แท้แล้ว
กลางคน	หูหนวกฮ้าย	บ่ฮู้เมื่อความมา	
	มัวควาเกีย	จับหอก โคนทั้งฟ้าว	
คองว่า	หมูกวางเข้า	มาสวนคนไถ่	
คองว่า	เนื้อตื้นตื้น	มานี้หอกซิแทง	แท้แล้ว
	กลางคนฟ้าว	โตนเฮือนสิ้นขาด	ไปแล้ว
สิ้นกี้	เกาะเกี่ยวข้อง	ขึ้นโคไว้ขาดลง	หีแดงเฮย
เขากี้	แซวแซวท้วง	เห็นเด้าหลังชน	
	ซุนชายชน	ไปฮู้ปานแป้น	
กลางคน	หลังขดก้ม	แปะดินฟ้าวเล่น	กี้มี
เขาว่า	เด้าซี่แข็ง	อย่าไปท่อนกิดทาง	
กลางคน	นั่งอุยของอุย้อ	ให้ลูกกินนม	กี้มี
เห็นเขา	ไปแซวแซว	ก็เล่าลงบายถืม	
ก็เพื่อ	ถืมใจฟ้าว	ปบไปนำเพิ่น	
	ฮุ้มลูกน้อย	บายถืมเพื่อหลง	เจ้าเฮยฯ
๑	เมื่อนั้น	ท้าวก็ยัวรยาตรฮ้าย	ถึงเขตหอปรารักษ์
อันว่า	นางคราญเห็น	ก็ลวดแดดาดั้น	
คิดว่า	อินทร์พรหมฟ้า	ลงมาเที่ยวโลก	จริงแล้ว
นางก็	หลังล้ำเอี่ยม	บาท้าวก็เล่าหลง	

	คิดว่า	บ่แม่นท้าว	บ่าววโปธิสัตว์	
	นางก็	หลังบาราญ	ว่าฉิถามก็กลัวฮ้านฯ	
๑	แต่นั้น	พระกษัตริย์ด้าน	จางนางน้อยนาฏ	
	ข้อยนี้	แม่นเฝ้าผู้	ผัวเจ้าแต่หลัง	แท้นา
	เมื่อนั้น	ธัมมาน้อย	ขานบ่าวเฮี้ยวฮีบ	
	ข้อยก็	หลงเฝ้าผู้	บุญกว้างพระยอดคุณ	แท้นแล้ว
		มาถือเจ้า	เหนือหัวลั่นเกศ	เฮียมเฮย
	น้องก็	นอนนั่งให้	คองเจ้าอยู่ชู่ยาม	พีเฮย
	ข้อยก็	หยักหยักกลั่น	คะนิงหาหิวหอด	ตายแล้ว
	น้องก็	คองว่าศรีแจ่มเจ้า	ตายแล้วจากเฮียม	แท้นา
๑	เมื่อนั้น	พระกษัตริย์ด้าน	จางนางน้อยนาฏ	พีเฮย
	เอื้อยหาก	ปละปล่อยถืม	เฮียมไว้แต่ไพร	แท้นแล้ว
	ดีห่อ	อินตาเจ้า	ควงสวรรคค์ผายโศค	
	บอกให้	กินลูกไม้	กายแก้วหน่วยดี	
	ก็จั่ง	หายโศกฮ้อน	สรรพสิ่งโพยกัย	
	พีจั่ง	เดินมาถึง	ฮอดนางนงน้อย	
	ค้อมว่า	สองจาแล้ว	ภางนังเฮียงฟ่าง	
		สองแจ่มเจ้า	เสวยพร้อมพรำกัน	หั้นแล้วฯ

(ยุคิกาบั้น เขาเขียนเสียดก่อน ปวดหลังทั้งจ่องข้าง เอ็นสะคั่งมีคตา อดพออดข้อย

ให้เขามีแสงเดี่ยวหมากแต่แม่ พอให้หายเมื่อยแล้ว ตัวข้อยอ่านไป)

๑	บัดนี้	จักกล่าวถึงราชาเจ้า	พญาหลวงตนพ้อ	ก่อนแล้ว
	คิดอยาก	เห็นแจ่มเจ้า	ทันท้าวฮีบมา	
	แต่นั้น	บาราญท้าว	บ่มีจีนคำพ้อ	
		โดยอาชญ์เจ้า	ไปเฝ้าพ้อตน	
	แต่นั้น	ราชาเจ้า	พญาหลวงตนพ้อ	
		เห็นแจ่มเจ้า	บาท้าวฮูปงาม	
	พระก็	ถืลาฮ้าย	ลงแท่นบัลลังค์	
		ยอมมอบ	ขาบชูลีบาท้าวฯ	

	เตียงยามเลย	สูงจวนใสแจ้ง	
	สองแจ่มเจ้า	ลูกอาบทรงศรี	
	จันทน์มันหอม	ลูกคิง โขยเฮ้า	
อันว่า	ซั้มนาน้อย	คาคีตคแต่ง	
	พับจีบแล้ว	ถวายเป็นพระยอดชาย	
แต่นั้น	ท้าวก็สุบเก็บแก้ว	ทั้งใส่กระโจมหัว	
	ทั้งคันที่	ดาบชัยดวงกล้า	
ท้าวก็	ผันผยของขึ้น	เวหาอากาศ	
	แยงที่ต้น	กายแก้วประเสริฐดี	
เจ้าก็	ลงสู่ต้น	ไม้ใหญ่นางกาย	
	อินตาลง	บอกบวันนั้น	
ท้าวก็	ปลิดเอากำ	หนแห่งหริดี	
	ทั้งปีศจิม	พรั่กันมาแท้	
	ปลิดเอาได้	รุกโฆหลายหน่วย	
แล้วจึง	เหาะหอบเดิน	ทะยานล่ำลวงคิน	
ก็จึง	มาถึงห้อง	หอบปรางค์ตนพ่อ	
	ขอยื่นให้	ถวายเป็นพ่อตน	แท้แล้วฯ
๑	เมื่อนั้น	ราชาเจ้า	พญาหลวงตนพ่อ
	คิดว่า	ชิงมายังย้อย	เสมอเพียงลูกเขย
	กับทั้ง	ฝูงพี่เอื้อย	นางนาฏทั้งหก
	เขาก็	เร็วพลันมา	ฮอดบาไทท้าว
	กับทั้ง	นักสนมพร้อม	เสนาอามาตย์
	เขาก็	มาพรั่พร้อม	กันแท้ชูคนฯ
๑	แต่นั้น	ท้าวก็เอาย่าให้	ฝูงเขาคนหน่วย
		บายยื่นให้	ขาเจ้าคู่คน
	ท้าวจึง	ยอมมือไหว	ปิดตาตนพ่อ
	บอกให้	จำจ้อเข้า	ใจไว้ชูคน
		ทั้งนุ่มเหน้า	เอื้อยพี่ทั้งหก
			แท้เนื้อ ก็ดี
	อย่าได้	ลื้มคำจา	แห่งเสียมจึงแท้

	ครันได้	ยิบเสียงซ้อง	เฮตึบาคหนึ่ง	
	ให้ป้อน	ใส่ปากแล้ว	อมไว้อย่ากิน	แท้เนื้อ
	ครันได้	ยิบเสียงซ้อง	เฮตึสองบาด	
		ให้ฮีบเคี้ยว	อมไว้ชู้คน	
	ครันได้	ยิบเสียงซ้อง	เฮตึสามบาด	
	ให้รีบ	กลืนพร้าพร้อม	กันแท้ถ้ายโฮม	เจ้าเฮยฯ
๑	แต่นั้น	บาก็บายเอาซ้อง	มาตีบาดหนึ่ง	
	เขาฮีบ	ป้อนใส่ปากแล้ว	อมไว้ชู้คน	
	บาก็	ตียังม้อง	นาที่สองบาด	
		เขาก็เคี้ยว	อมไว้บ่กลืน	
	บาก็	ตียังม้อง	นาที่สามบาด	
	เจ้าจ้ง	กลืนพร้าพร้อม	กันแท้ชู้คน	หันแล้วฯ
๑	เมื่อนั้น	ราชาเจ้า	เป็นลิงตัวใหญ่	
		โตนไต่เต้น	แคมฮ้วนอกเวียง	
	กับทั้ง	เสนาพร้อม	เป็นลิงทุกหมู่	
	เขาก็	โตนไต่เต้น	แคมฮ้วนอกสวน	หันแล้ว
	หมาก็	แซวแซวฮ้อง	ปบมาฮอนเห่า	
	เขาก็	ปบป้วงเข้า	ดงกว้างป่าไพร	หันแล้ว
	อันว่า	สาวพีเอื้อย	เป็นนกยางขาวเผือก	
		บินแอนฝ้าย	แคมน้ำชอกปลา	
	แม่นว่า	นักสนมพร้อม	หมดหมู่เป็นนกยาง	
	เขาก็	บินบนไป	ชอกหาปลากุ้ง	
	ฝูงเขา	เห็ดบาบเจ้า	บ่าววโพธิสัตว์	
		เวรนำหัน	แห่งเขาฝูงนั้นฯ	
๑		ฟังเขอเจ้า	ทั้งหลายจำจื่อ	เอาเนื้อ
	กับทั้ง	ฝูงหม้ายฮ้าง	สาวน้อยค้อยฟัง	
	อย่าได้	เห็ดป่าปฮ้าย	บังเบียดฝูงคน	
	บาดว่า	เวรนำหัน	ก็ตั้งเขาฝูงนั้นฯ	

๑	ยามนั้น	ทั้งเมืองเศร้า	เสียดเสียดเมามืด	
	ก็บ่	มีผู้สร้าง	เป็นเจ้านั่งปอง	แท้แล้ว
	ยังแต่	แม่แจ่มเจ้า	นางนาฏธัมมา	
		ทรงกงจีน	นั่งปองเป็นเจ้า	
		ทั้งเมืองเศร้า	เสียดเสียดเมามืด	
	ก็บ่	มีหน่อท้าว	แทนสร้างสืบเมือง	
	แม่จึ่ง	ถวายเมืองให้	เขยราชกุมมาร	
		เสวยเมืองแทน	นั่งปองเป็นเจ้า	
	อันว่า	เงินคำลั่น	กองมณีนับโกฏิ	
		ฝูงซ้อยข้า	ถวายเจ้านั่งปอง	แท้แล้ว
	แม่ก็	เป็นแม่หม้าย	หอมไพร่ทั้งตรอม	
	ขอให้	บาคราญพระ	โศกผายปางนี้	
๑	แต่นั้น	พระกษัตริย์เจ้า	ขอมือรบแม่	
	ลูกก็	ถวายแก่แม่แจ่มเจ้า	ทรงสร้างสืบเมือง	ก่อนท่อน
	ลูกก็	คิดเชิงห้อง	เมืองหลังบ้านเก่า	จริงแล้ว
		พ่อแม่พูน	ภายในก็สวนคอง	แม่เฮย
	ครั้นว่า	มีโภภักต้อง	อนตายบังเบียด	
	แม่จึ่ง	ใช้ดั่งคั้น	เชิงข้าควนมา	แม่เฮย
	แต่ว่า	ลูกจักขอแจ่มเจ้า	นางนาฏธัมมา	
		เมื่อเทียบทรง	อยู่เพื่อแผ่งข้างๆ	
๑	แต่นั้น	มาดาเจ้า	บ่มีเงินคำบ่าว	
	เมื่อจัก	จีนแจ่มเจ้า	ก็กลัวย่านบาปเวร	แท้แล้ว
	แม่บ่	จีนแจ่มเจ้า	เขยราชตามใจ	แม่ท่อน
		เอาธัมมา	เพื่อนทางบาท้าว	
	ครั้นว่า	เมื่อเชิงห้อง	ทุมมานัดเรศ	ภายใน
	อย่าได้	โลละน้อง	วางให้หม่นหมอง	แม่เนื้อๆ
๑	แต่นั้น	ธัมมาน้อย	ขอมือรบแม่	
		แปะแผ่นพื้น	ดินเจ้าใส่หัว	
	ค่อยอยู่ดีเยอ	มาดาสร้อย	สายใจเจ้าแม่	กูเฮย

	โผยพยาธิส้าย	อย่าได้เบียดเบียน	แค่นอ
	ลูกจ๊ก	ไปตามเจ้า	ตัวขวัญสาก่อน
	แม่อยู่บ้าน	อย่าเศร้าโศกคอม	นั่นท่อน
	ครั้นจ๊ก	ปละแจ่มเจ้า	ดังนั้น
	มันจ๊ก	ผิคนุฮาน	แต่ปางปฐมตั้งๆ
๑	แต่นั้น	แม่ตอบถ้อย	ขานลูกทั้งตรอม
	สายใจเฮย	ค่อยไปดีเยื่อเจ้า	
	ขอให้	ทำเพียรท้าว	ตัวแพงอย่าประมาณ
	ฮักแจ่มเจ้า	ถนอมไว้เก็งตา	แม่นอ
	แม่นว่า	ได้สืบสร้าง	ก็ดี
	ให้เจ้า	ทำเพียรฮัก	ไพร่ไททั้งค้าย
	อันนี้	ท้าวโกธให้	ฝูงหมู่เสนา
	ให้เจ้า	มีคำขอ	โทยโทยฝูงนั้น
	เขาจึง	ยินดีย่อง	เทวีเป็นแม่
	ฝูงไพร่ฟ้า	ย่องทั่วแดน	เมืองแล้ว
	อันนี้	ทางสามเส้น	แม่แล้ว
	ให้หลีกเว้น	ให้จอมนางเที่ยวได้	แม่นอ
	คำกูตั้ง	ทางห้าอย่างเที่ยว	ลูกเฮย
	แม่ว่า	หลบต้นให้	สอนนางอย่าประมาณ
	๑	แม่สั่งแล้ว	คะนิงไว้อย่าลืม
	ลามาตา	สองอ่อนขอมือ	แท้เนื้อๆ
	เถิงสถานห้อง	แม่ตนลงห้อง	
	ตามสั่งข้า	ปรางค์ทองผาสาท	
	ค่อยอยู่ดีเยื่อ	สนมน้อยชู้นาง	
	นางสนมหล้า	ธัมมาใช้ช่วง	กูเฮย
	ข้อยจ๊กไป	บาท้าวพระยอดคน	ก่อนแล้ว
	สุค้อย	คอมแม่มาดา	ข้อยเนอ
	อนตายสัง	อย่ามีมาต้องๆ	
๑	แต่นั้น	ตีทรวงกลิ้งเกลือก	
	สาวสนมให้	อำหน้าหลังไหล	
	ชลเนตรข้อย		

	ฝูงข้าขอ	ไปนำเจ้า	ตามคืนหัตถบาท	
	แม่นว่า	ทุกข์หมื่นชั้น	นำเจ้าบ่แห่ง	น้องเฮย
	แต่นั้น	นางตอบถ้อย	ฮับพากย์สาวสนม	
	จื่อจ๊ก	โถมาคา	แม่เมืองไปได้	นี่เด
	แต่นั้น	นางก็เอาคำให้	สาวสนมน้อยหนุ่ม	
		อุยายแจกให้	คำฮ้อยคู่คน	
		ค้อมแจกแล้ว	คล้อยคำอรชน	
		ชาวเมืองพัก	ชู่คนนอนพร้อมๆ	
๑	พอเมื่อ	ราตรีถ้วน	สุริโยเสียงโลก	
	นางก็	ตกแต่งห้าง	ของแล้วชู่อัน	
	แต่นั้น	ทำวก็สุบเก็บแก้ว	หั่งใส่กระโจมหัว	
		หั่งคันที	คาบห้วยดวงกล้า	
	ก็จึง	อุ้มแจ่มเจ้า	นางนาฏธัมมา	
		พาทะยานหေး	เผ่นไปเทิงฟ้า	
		ย่องย่องฝ้าย	แฝงเมฆเมโฆ	พุ้นเยอ
	ค้อยห่าง	เมืองกงจิ้น	ก็ยี้ดยาวไกลกล้า	
	ค้อยเห็น	คูกาน้ำ	ยมนายาย่าน	
	น้ำก็	ไหลผ่านฮ้อม	นครท้าวท้วนแดน	
	สองก็	ค้อยเมื่อหน้า	ไพรหนานแสนย่าน	
	มีแต่	เขาใหญ่ตั้ง	ต้นหน้าหมื่นถัน	
	มีทั้ง	มवलหมู่ไม้	ต้นตำลึงสูง	
		ยูงยางคับ	หว่างคอยเขาเงื่อม	
		วอยวอยข้าม	หิมวันไพรใหญ่	
		นางนาฏน้อย	คะนิงไ้แม่ตน	
		ทนทรวงแก่น	คะนิงหลังหั่งโศก	
		สองเนตรฮ้อย	ฮำหน้าหลังไหล	
		ชคชคฮ้อย	ฮำแขนภูวนาถ	
		ท้าวลูบหน้า	ตาน้องเซ็ดเสียด	

	แล้วจึง	หอมจันทร์ห้า	คาคนตั้งเที่ยง
	ท้าวก็	พาแผ่นข้าม	เขาชั้นล่องกราย
		หลังแถวชั้น	ไพรขวางแสนย่าน
	มีทั้ง	คงด่านข้าง	เสือเค้ามี่นั้น
		ฟังคณาข้าง	พลายสารตัวขนาด
	เขาก็	ชมชื่นหลั่น	ไพรกว้างครั้นเครง
		สองแลเอี่ยม	พลายสารตัวขนาด
		ทะยานเล่นข้าม	ฝูงฮ้ายล่องกะโยง
	ก็จึง	เถิงแดนชั้น	ไพรขวางเขามาศ
		วันคำค้อย	พาน้องจอดเขาฯ
๑	ที่นั่น	อยู่สนุกลั่น	ตระการกองมีม่วง
		มีบไ้	เหลือลั่นเครื่องไพร
		ในคงค้ำว	สถานภูมิเพียงฮาบ
	สรรพสิ่ง	ดวงดอกไม้	บานบ้างจ่อจุม
		ภูมิสถานกว้าง	หินแลงเพียงฮาบ
		โลกแต่งไว้	เดิมชั้นชั่วนุรม
		กงสถานกว้าง	เกี่ยลมเถียนตาด
		น้ำแผ่ต้อง	ลงห้วยตาดโตน
		ในสวนกว้าง	เมืองสวรรค์ปูนเปรียบ
	อันว่า	กุทเลศก้วย	ล้าค้ำก่องเครือ
		เหลือหลายลั่น	ผูกวางเกลี้ยงเว่อ
		เฟื่องฝ้าสั้ม	ไฟค้อหลอดคม
		จมกลมอ้อม	หินแลงท่งแท่ง
	อินทร์หาก	ตกแต่งไว้	ทานให้หน่อพุทธรัง
	ไผ่ผู้	เป็นพงศ์เชื้อ	กุดวงศัพุทธโคตร
	ก็จึง	เถิงแห่งห้อง	สถานกว้างที่เกษิม
			เจ้าเฮยฯ
๑	แต่นั้น	สองกษัตริย์แก้ว	แนวอินทร์ทั้งคู่
		หลังล้าเอี่ยม	สวนสั้มสว่างกระตัน
		ศรีสวรรค์น้อย	เอามาเสวยโภชน

	สองเต่งตั้ง	แลงแล้วผ่านอน	
	คอนคอนล้ำ	ราตรีถึงเที่ยง	
ฟังยิน	เปิดป้องฮ้อง	เสียงต้องดิงคำ	พูนเยื่อ
ทั้งเล่า	ว่อนว่อนก้อง	กรรวิกวอนเสียง	
เหมือนดั่ง	เสียงพิณคำ	กล่อมพระอินทร์เทิงฟ้า	
พอเมื่อ	ราตรีล้ำ	ถึงยามใกล้ขลุ่ย	
	ฝูงหมู่ชนนี้ฮ้อยฮ้อง	หาขลุ่ยเสียดผิว	
	พอคราวน้อย	สวดยลวยแจ้จสว่าง	
ฝูงหมู่	แซวแตกฮ้อง	โตเวยซ่าส่งเสียง	
พอเห็น	เมืองเมืองเหลื่อม	สุริยาใจทีป	พูนเยื่อ
	สองแจ่มเจ้า	แพงต้อคืนคน	
สองก็	ลูกสาวหน้า	เสวยโภชน์พางาย	
แล้วจึง	เอากันผาย	แผ่นโพยมป้อมฟ้าฯ	
	ย่องย่องคั่น	อากาศกลางหา	
ค่อยเห็น	แปวคูกา	ฟาดเฟื่องเฟือนฟุ้ง	
	ยมนากรว่าง	กระเสหลวงแปวทั้ง	
	โศกโศกก้อง	คือฟ้าซิทลั่นเต็ง	
	สองหล้าเอ๋ยข่ม	สุดพระเนตรวาทา	
พอเห็น	วารินไหล	หว่างประทวนทั้งห้า	
ท้าวจึง	แลเห็นห้อง	คอน โงงเกาะใหญ่	
ก็จึง	พาแจ่มเจ้า	นางน้อยเวินลง	หันแล้ว
ก็จึง	ขึ้นสู่ห้อง	ทันที่ศาลา	
	พานางคราญ	จอดเซาทันนั้น	
	หลังแลเอ๋ยข่ม	ศาลาหลังใหญ่	
เหมือนดั่ง	คนกวาดแค้น	แปลงไว้ชู้วัน	
	ท้าวบอกร้อง	นางนาฏธัมมา	
พระพ่อ	ไหลเฮียมไป	จอดในทันนี้	
	กับทั้งเจ้า	จำสวนตนยา	
	มาอยู่ค้ำ	คาหนี่พรำนาน	

ดีท้อ	อินตาเจ้า นิรมิตสร้าง ทิ้งบ่อน้ำ	ดวงสวรรค์ผายไผด ศาลากว้างทอดทาน วังโบกขรณี	พี่แล้ว
มีทั้ง	สวนอุทัยาน เหลือหลายล้น	พรำกันมวลงพร้อม ผาลาพิชโกชนี่	
พี่ก็	มาอยู่อยู่ยั้ง พอประมาณล้ำ	ในนี้พรำนาน สามปีตัดเที่ยง	
พี่จึง	ขอลอบเข้า	สะเกาค้าออกหนี	
พี่จึง	ไปสอดเข้า	ทิพยอดเมียบแพง	
อันว่า	ราชาพระ ท้าวบอกร้อง	พ่อพญาปองข้า นางนาฏกัลยา	
นางก็	หายังพา สองเสวยแล้ว น้ำลูบนิ้ว (ยุคิบัน	ขาบถวายบาท้าว ถอยกาลาเล็ก สองเจ้าอยู่เอิ้น สองพระองค์เซาจอด	แท้แล้วฯ ก่อนแล้ว
สาวเสย	พี่ก็หนักหน่วงเนื้อ	แหวกระด้างปวดคอก	น้องเสย)
๑๐ บัดนี้	จกกล่าวถึงเมืองใหญ่กว้าง อยู่เกษิมสุข	เรียกชื่อมิถิลา ไพร่ไททั้งค้าย	ก่อนแล้ว
นับแต่	เวียงหลวงกว้าง มีแม่น้ำ	ปีกตุทวารทั้งแปด ทั้งห้าฮ่วม โสม	
เจ้าก็	อยู่ชอบแท้	ทศราชตามคลอง	
อยู่ท่า	ชาวเมืองพร้อม บ่ออาจไ้	ไพร่เมืองขอย้อง กินทานทุกเมื่อ ของเขามั่งมุน	เจ้าเสย
อันว่า	นางสนมล้น นั่งฟางข้าง	สามพันแหนแท้ ขวาซ้ายแกว่งวี	
อันว่า	พระบาทเจ้า โยธานับ บ่ออ่อนอุย้าน	ยศยิ่งถือเกียรติ คู่ทรายในน้ำ ทุกประเทศเมืองใด	

	เสนาใน	แควะรังแฝงเฝ้า	
	พระบ่ มีลูกเต้า	นามหน่อหลายคน	
	ก๊ีบ มีลูกชาย	สืบตรงแทนเชื้อ	
	ก๊ิ่ง บังเกิดแก้ว	นามหน่อหญิงเดียว	
	นางฮามพอ	ใหญ่สูงสอนหน้า	
	ก๊ิ่ง ให้นามน้อย	กุมมารีนางนาฏ	
	ชื่อว่า คำอยากน้อย	งามละห้อยเก็งเขียน	
	อายุได้	สิบสี่สอนสาว	
	ปีตาแพง	เก็งตาลอมไว้	
	ยกยอดแก้ว	ไว้เก็งนครศรี	
	ก๊ีบ มีโพยภัย	สิ่งใดมาต้องฯ	
๑	บัดนี้ จักกล่าวถึงยักษ์ใหญ่ฮ้าย	กำฝ้ายหิมพานต์	ก่อนแล้ว
	มันบ่ มีอาณา	เขตแดนจริงแท้	
	มันจิ่ง เดินมาเข้า	มิถิลาเมืองใหญ่	
	มาชอกใช้	กินแท้หมุกคน	
	นับแต่ หัวเมืองเท้า	หางเมืองมันชอก	กินแล้ว
	ฝูงไพร่น้อย	ตายเสียมากหลาย	
	อันว่า เสนาพร้อม	มนตรีขุนหมื่น	
	เขากี่ ปบป่วงเข้า	เตียงคุ้มพระยอดเมือง	
	ทั้งหลายอยู่ยัน	กลัวตายมุดมอด	
	บ่อาจ อดต่อได้	มัน ไซ้ชอกกิน	
	แม่นว่า สังฆะเจ้า	ฝูงอยู่ในธรรม	ก็ดี
	เป็นอาหาร	แห่งมันกินเลี้ยง	
	ยังแต่ พวกมหาจัน	พระยาใหญ่มิถิลา	
	สุดปัญญา	บ่อาจเลืวมันได้	
	ใน โสภกว้าง	บ่มีใคค์คอก	
	พระจิ่ง บนบอกเว้า	ฝูงแกลัวหมู่ทหาร	
	บัดนี้ มียักษ์ฮ้าย	มาชอกกินคน	
	เฮาจัก กองกันตาย	บ่หลอหลงค้าง	

	อันว่า	คนภูเถา	ชรากาลใกล้ฝั่ง	จริงแล้ว
	เสียดายแต่	ศรีแจ่มเจ้า	นางน้อยผู้เดียว	นั้นนา
	นางก็	ยังหนุ่มน้อย	สืบสืบสอนสาว	
	อันว่า	การหญิงชาย	ก็ไปเคยคลองฮู้	
	สูง	เอานางเข้า	เสาสองหลังใหญ่	เสียท่อน
		ซุกซ่องไว้	ในหั้นที่ตี	
	หลอนว่า	มีแนวเชื้อ	คนขุนมาจวบ	
		นางนาฏน้อย	แพงล้านซิปตาย	แท้แล้ว
๑		ค้อมว่าแล้ว	เสนศเหี้ยวปล้น	
		เอาขวานเจาะ	ที่เสาสองกว้าง	
	แล้วจึงเอา	คำอุยาคน้อย	เข้าไปเสาสอง	
		แปลงฝ่าหับ	ใต้กระแจะสองชั้น	
	แล้วจึง	เขียนหนังสือห้อย	เสาสองติดกระดาษ	
	อันนี้	ชื่อว่าคำอุยาคน้อย	นางลืออยู่ใน	เจ้าเฮย
	ใหญ่	มีบุญกล้า	เดินทางมาพบจวบ	ก็ตีท่อน
	ให้ฮีบ	เอาแจ่มเจ้า	นางน้อยคว่นหนี	เที่ยวเทิน
	อันนี้	เมืองใหญ่กว้าง	เสียดชื่อมิตีลา	
		กันคารยักษ์	เที่ยวชอกกินตายเสียด	
		ความแต่งแล้ว	เขาฮีบไปทูล	
	ฝูงข้า	โดยราชา	แต่งตีดาถ้วน	
		เอานางเข้า	เสาสองอัดแจบ	ตีแล้ว
	บัดนี้	เฮาจ้งตั้ง	คาถ้ำต่อตาย	เจ้าเฮย
๑	แต่นั้น	ราชาเจ้า	มิตีลาฮีบโศก	
	เจ้าก็	นบนอบไหว้	เทวดาค้าวทั่วแดน	
	กับทั้ง	ครุฑนาคเจ้า	นางนาถรรณี	ก็ตี
	ขอให้	ขุนางคราญ	อย่าให้ตายเสียเชื้อ	
	พระก็	ยอมมือไหว้	ทิสาทังแปด	
	ขอให้	มาช่วยค้ำ	ชูช่าอย่าไล	แคท่อน
	ค้อมว่า	อธิษฐานแล้ว	เลยนอนนิทระเนง	

	กับทั้ง	เสนาพร้อม	กองดำแต่ชิตาย	แท้แล้วฯ
๑	พอเมื่อ	สุริโยขึ้น	ราตรีแจ้งรุ่ง	
	ยักษก็	เที่ยวชอกไซ้	กินเสียงบ่หลอ	
	กับทั้ง	เสนาพร้อม	มนตรีทุกหมู่	
		มันบ่ไว้	กินเสียงคู่คน	
		ยังแต่เจ้า	พญาใหญ่มีถิลา	
		ทั้งเทวี	นักสนมในห้อง	
	เถิงเมื่อ	ดาววันคล้อย	พอแสงแล้วค่ำ	
		ยักษตัวตั้ง	คืนแล้วชอกกิน	
	ยักษจึง	กินแจ่มเจ้า	พระหมู่ราชา	
		ทั้งเทวี	นักสนมเพียงพร้อมฯ	
๑	แต่นั้น	เมืองสุญเสร้าง	เสียดแสงดับมืด	
	ก็บ่	มีผู้	ไอ้อ้องที่ใด	
	มีแต่	กาดอมฮ้อง	แซวแซวเต็มซาก	
	คนก็	มุคมอดเสียง	เมืองกว้างกำเขย็น	หันแล้ว
	ยักษก็	แยงสู่ด้ว	ดงใหญ่แถมเมือง	
		เถิงเพล	เที่ยวหากินแท้	
	ฝูงหมู่	จัวควายช้าง	หมูหมาเบ็ดไก่	
		มันบ่ไว้	กินเสียงชู่ด้ว	
	พอเมื่อ	หลายวันได้	หลายคืนแถมถ่าย	มาแล้ว
	ยักษก็	นอนเปล่าห้อง	คายคู้เสบพุง	เจ้าเฮย
		เวียนมาเข้า	ในเมืองเล็มกระดุก	
		บ่จวบพ้อ	สังแท้ที่ใด	เจ้าเฮย
๑		ยุติบัน	มิถิลาคัมมอด	
	จักกล่าวเถิง	พระยอดแก้ว	สองเจ้าอยู่ดอม	ก่อนแล้ว
	ก็หาก	ดูนานได้	เจ็ดวันทักเที่ยง	
	เจ้าก็	คิดฮอดห้อง	กะนิงไ้พ้อตน	
	ก็จึง	อุ้มแจ่มเจ้า	นางนาถุ้ธัมมา	
		ทะยานตนหาะ	แผ่นโพยมยังฟ้า	

	ดูพื้นแจ๋ว	ถือขวานดวงใหญ่	
	ตาเหลือคเอ๋ยยม	แยงซ้ายเหลือคขวา	
บ่ได้	กินสังแท้	สามวันท้องเปล่า	
	มันชอกไช้	เต็มเห็นกระดูกคน	
มันก็	แยงไปเข้า	หอคำภูวนาด	
ยักรี้ก็	เห็นแจ่มเจ้า	มันกล้าโกรธเค็ม	หันแล้ว
ไฟผู้	มาหาอู้ยัง	ศาลาศาลงอด	ภูนี้
	ดูบ่ม	ความตายแท้โชค	แลนอฯ
๑๐	แต่นั้น	ทั้งสองอู๋อันสั้น	เสียแล้ว
	ซากี้	บาที่ว่าง	หันแล้ว
	แต่นั้น	หาบานูตราช	
	เตอะปากงำ	วันนี้โชค	แลนอ
ดูก็	เสาะชอกไช้	อืดอู๋สามวัน	นี้แล้ว
	ยังหลงหลอ	อยู่สามคนแท้	
	ยักรี้กับช้ำ	เหวอีบไปแดง	
	เสียงบาราญ	บ่ออู๋เองอู๋อันฯ	
๑๑	แต่นั้น	ท้าวทีทะยานไปจับเกศเกล้า	ยักรี้ใหญ่ตั้งลง
	แต่นั้น	ตีนทำคอ	เหยียบลงคองพื้น
	แต่นั้น	ยักรี้ก็โอบอ้อม	กลัวตายอู๋อันสั้น
อันว่า	ชีวิตซ้อย	ขอเจ้าเทือเดียว	พระเฮย
	ทานโทษท่อน	เข้าพระบาททำผิด	
	ขอรูร์ณา	โศดผายตัวช้ำ	
ซำก็เป็น	ผู้ถ้อยฮ้าย	สาโหดปาบึง	แท้แล้ว
ขอให้	เล็งโญพระ	สั่งสอนตัวช้ำ	
แต่นั้น	บาก็วางคอเชื้อ	ยักรี้โจผีใหญ่	
ท้าวที	สอนสั่งให้	คำแจ้งชู้ประการ	หันแล้ว
อันว่า	ภาษาเชื้อ	แนวคนอู๋ได้ชอก	กินเนอ
หากดู	เห็นบาดหน้า	ชีพินเมี้ยนบอดชีวัง	ยักรี้เฮย
อันนี้	มึงอู๋ได้ผอกพื้น	เห็นแก่ความกิน	

	ตัวโคตยา	จึงกินอย่าช้า	
อันนี้	ให้หลักเว้น	ฝูงหมูป่าณา	นั้นเนอ
	คำอุสอน	จ้อเอาจำหมั้น	
อันว่า	ราชาเจ้า	เสวยเมืองเป็นใหญ่	
	ดูกแจ่มเจ้า	มีงไว้ที่ใด	นั้นเด
ยักษ์ก็	ยอมมือไหว	โพธิญาณตนประเสริฐ	
อันว่า	ดูกแจ่มเจ้า	กองไว้ชอกโฮง	หันแล้ว
แม่นว่า	ดูกหนุ่มเหน้า	นางนาฏสาวสนม	ก็ดี
ข้าก็	เอาไปกอง	ดูกพระยาโสมหัน	
แม่นว่า	เสนาท้าว	มนตรีหลายหมู่	ก็ดีคาย
ข้าก็	เก็บท่อนไว้	แจกุ่มนอกเวียง	พระเสยฯ
๐	แต่นั้น	ยักษ์ก็ยอมมือไหว	
	แปะแผ่นพื้น	กษัตริย์โพธิราช	
ยักษ์ก็	ลาเมื่อห้อง	ดินเจ้าใส่หัว	
มันก็	จำจ้อไว้	หิมพานต์ของเก่า	
มันก็	จำศีลห้า	คำเจ้าสั่งสอน	แท้แล้ว
	ทุกคำเข้า	ภาวนาเวนบาป	
เพื่อว่า	พุทโธเจ้า	บ่มิคร้านพรา่เพ็ง	เจ้าเฮย
มันจัก	เถิงมรรคแท้	ตนบุญสอนสั่ง	
		ภายหน้าฮ่วมพระองค์	เจ้าเฮยฯ
๐	บัดนี้	จักกล่าวเถิงพระกษัตริย์เจ้า	ทั้งสามผู้ประเสริฐ
	เนาอยู่ห้อง	โองกว้างที่เกษิม	ก่อนแล้ว
อันว่า	ธัมมาน้อย	เทียบมองศ์ภูวนาถ	
กับทั้ง	คำอุยาดน้อย	เทียบท้าวพระยอดคน	หันแล้ว
แต่นั้น	คำอุยาดน้อย	กะนิงฮอดปิตตา	
	ทั้งมาดา	ไพร์พลพงศ์เชื้อ	
นางก็	คิดโศกเศร้า	เหงาหง่วมทรงทุกข์	อยู่แล้ว
แต่นั้น	บากราณูถาม	พระยอดคนางนงน้อย	
อันว่า	สายใจช้อย	กัลยานางนาฏ	
	โพบพยาธิฮ้าย	เบียนน้องสิ่งใด	พีเด

แต่นั้น	นางก็ขอมือไหว	กษัตราบบอก	
ข้าคิด	เถิงเฝ้าผู้ ทั้งเฝ้าเชื้อ ขอจอมคุณ	แพงล้านพ่อแม่ตน ฝูงหมู่ชาวเมือง อืดูตนน้อง	พระเฮย
แต่นั้น	พระบาทด้าน	อย่ายากเคืองแคลน	น้อยเฮย
ปีตา	ทั้งมาดา	พี่ชเือกินให้	
อันว่า	คุณพ่อแม่	หนักเก็งธรณี	น้องเฮย
ไผผู้	อย่าเอยงนบ	ก็จึ่งเฮืองเมื่อหน้าฯ	
๑๐	แต่นั้น	บุตราขกุมาร	
	เถิงแจเวียง	กระดุกกอกันไว้	
ท้าวจิ่ง	อริษฐานไหว	บารมีชื้อย	
	คิดต่อตั้ง	บุญสร้างแต่หลัง	หันแล้ว
นับแต่	เป็นคนสร้าง	สมภารแต่ปางก่อน	
ขอให้	มาช่วยคำ	ปางนี้อย่าไล	แต่ท่อน
ท้าวจิ่ง	บายเอาเต้า หุดคุกเจ้า	คันที่อันประเสริฐ จอมไ้ยอคเมือง	
กับทั้ง	เสนาพร้อม ยอกกฮั้น	นักสนมทุกหมู่ อำพร้อมพรำกัน	หันแล้วฯ
๑๑	แต่นั้น	ดิงตนสะคั่งดิน	สิ้นแล้ว
กับทั้ง	เสนาพร้อม	เทวีแก้วหมู่สนม	
แต่นั้น	พญาก็ขอมือไหว	บานบุญโพธิราช	
คิดว่า	อินธิราชเจ้า	ค้ำฟ้าดวันลง	
	มาโศคให้	กลับเกิดตื่นมา	
ก็จึ่ง	ถามบาคราญ	หน่อโพธิองค์ล้ำ	
เจ้านี้	เสด็จจากด้าว	หนแห่งใดมา	พระเฮย
	มากูร์ณา	โศคผายฝูงข้า	
อันว่า	ทั้งเมืองเมี้ยน	มรณดับมอด	
ก็เพื่อ	ยักษ์โคบแพ้	กินเมี้ยนมอดเมือง	เจ้าเฮย
ขอให้	ผายโศคให้	ฝูงไพร่ชวานคร	อีกท่อน

	อันว่า	ยักษ์ใหญ่ฮ้าย	กินเมี้ยนมอดเมือง	
	ข้อยจึง	มาผาบแพ้	ยักษ์ใหญ่กินคน	
		เอาราช	ไพร่พลคืนเสี้ยง	
	ลูกก็	เนาในห้อง	มิถิลาค้างอยู่	
	ขอให้	ภูวนาถเจ้า	มาด่อนฮับเสียม	แต่ท่อน
	ค้อมว่า	ท้าวแต่งแล้ว	เอาใส่พะเนียนคำ	
		สรรพธรรมมี	ชู้อันในหั้นฯ	
๐	แต่นั้น	พระก็มีอาชญาให้	ราชทูตนายเมือง	
	ดูจึง	นำสาสน์เมื่อ	ขาบพระองค์พ่อแจ้ง	
		ค้อมสั่งแล้ว	เสนศลาถ	
		เถิงเฮือนเขา	แต่ดีดาห้าง	
	อันว่า	จอมคุณใช้	ราชสาสน์โดยด่วน	
	เมื่อขาบไหว้	เจ้าลุ่มฟ้า	กายพุ้นพ่อพระองค์	
		ในหนห้อง	ทุมมานักเรศ	กายพุ้น
		เมียบลูกเต้า	พลันฟ้าวแต่งแปลง	
		ครบเครื่องถ้วน	ทุกสิ่งอาหาร	
		ของกินทาง	บให้เอาไปหน้อย	
	เขาก็	หาวันได้	ยามตีมือปโหลด	
	ก็จึง	ลงสู่ห้อง	สะเกากว้างท่าหลวง	
		ฝูงลูกเต้า	เมียบึงขนของ	
		ฝูงชายฮาม	แต่งตัวดีแล้ว	
		ฝูงสาวน้อย	ขนของลงส่ง	
		ด้านสั่งชู้	กำหนั้นชูวัน	
	ไปดิมยอ	ชู้แต่น้อย	สิบสี่สอนสาว	ข้อยเฮย
	ครั้นว่า	เถิงหลายวัน	ก็อย่าโลลิมน้อง	
	แม่นว่า	ไปเถิงห้อง	ทุมมานักเรศ	ก็ดีท่อน
	แม่นว่า	ได้หมั้นชู้	อย่าลิมน้องผู้ยู่คอง	ฮ้ายเฮย
	อันว่า	ฝูงสาวน้อย	แซวแซวเอิ้นสั่ง	
	ฝูงหมู่	บ่าวถ่าน้อย	ประสงค์ด้านตั้งกิน	

อยู่ดีเยอ	ชูแต่น้อย	ขอขอดคำแพง	พี่เฮย
ครั้นว่า	เถิงยามแลง	หมั้นกะนิงเถิงอ้าย	
เถิงเมื่อ	ยามกินเช้า	วานขวัญอ้ายกินแต่	แพงเฮย
พี่เจ้า	หนีพรากบ้าน	ไปแท้แต่อย่างคิง	น้องเฮย
แม่นชิ	ไปเถิงห้อง	ทุมมาประเทศต่าง	ก็ดีแล้ว
จิตพี่	ยังอยู่ค้าง	นำน้องผู้อยู่เฮือน	พี่แล้วฯ
๑๐	ค้อมว่า	เขาสั่งแล้ว	แลเยอ
ดีแก่	ถมพานพัด	เกาะออกเสินเสิน	
	เสินเสินย้าย	แกว่งกะ โคงปลิวเปลื้อง	
	น้ำถิบต้อง	สะเกาทองเลยเล่น	ไปแล้ว
เขาก็	แยงไปกำ	ฟองฟุ้งแป่หลาย	
	สะเกาใหญ่ย้าย	ทุมมานครราช	
	เลยล่วงเท้า	หลายมือบ่เขา	
เขาก็	เขาสะเกาพัก	เถิงเขตทุมมา	
ขุนก็	เดาหาห่าง	ท่าเมืองมีซ้า	
เมื่อขาบ	เจ้าลุ่มฟ้า	บรรณาการของฝาก	
ค้อยอยู่ดีหรือ	พระย่าเกล้า	ทูลน้อมพระยอดเมือง	
ฝูงข้านำ	บรรณาการมา	ลบเกศเหนือหัว	ข้อยเฮย
๑๑	แต่นั้น	ขาบถวายพระองค์เจ้าฯ	
	พระบาทด้าน	ขานตอบขุนเมือง	
ยังค้อย	เทียบระฆากง	บ่มีโทษต้อง	
เขือเจ้า	อยู่แห่งห้อง	นักเรศเมืองใด	
	เคืองใจสั่ง	จึงมาเถิงพี่	
	ทางไกลล้ำ	จักเดือนจึงมาสอด	
แต่นั้น	ขุนบ่ซ้า	ประณมนิวขาบทูล	
ฝูงข้านำ	อยู่แห่งห้อง	เมืองใหญ่มีถิลา	พระเฮย
	นำราชสาส์นมา	ขาบถวายพระองค์เจ้า	
ผิวา	ลมชูปเปลื้อง	พอประมาณเดือนหนึ่ง	
ผิวา	ลมบ่ให้	ก็ยั้งซ้ากว่าเดือน	เจ้าเฮย
แต่นั้น	ขุนก็ขอยันจัน	ถวายสาส์นพระบาท	

	พระบาทเจ้า	แปนนี้อับเอา	
	พระตำหนัก	เอ็นเฮียกนรสาร	
	มาพลันเป็อง	ดูฟังให้แจ้ง	
แต่นั้น	นรสารไหว	สามทีกัมขาบ	
	แปะใส่เกล้า	ดีแล้วอ่านถวายเป็น	
๑	แต่นั้น	พญาใหญ่องค์กษัตริย์	
ได้ยิน	คำกลอนสาส์น	สวาทแคลาคืน	
กับทั้ง	เทวีแก้ว	มาดาพระแม่	บ้านั้น
	ผู้ข่าวท้าว	กระสันฮ้อนฮ่าทรวง	
	ทั้งปวงพร้อม	นักสนมขุนหมื่น	ก็ดี
ฝูงหมู่	เสนาศพร้อม	กะนิงโอะอ่าวบา	แท้แล้ว
นับแต่	ผู้ข่าวท้าว	บุตรราชกุมมาร	
ปีตา	ทั้งมาดา	ขึ้นชมบาท้าว	
ท่อกว่า	คับใจด้วย	พราหมณ์มีมาก	
ดวะให้	เอาอ่อนน้อย	กุมมารท้าวล่วงไหล	นี่นอ
ดีท้อ	เทพาด้าว	อินทร์พรหมชูช้อย	
	เลี้ยงอ่อนน้อย	ชูไว้บ่ตาย	
ครั้นว่า	กูได้ท้าว	บุตรราชมาเมือง	เมื่อใด
กูจัก	พันคอตัด	ขาดชีวิตมิไว้	
๑	เมื่อนั้น	ราชทูตขุนสาร	
	นำบรรณาการเมื่อ	ขาบถวายบาท้าว	
กับทั้ง	ขุนฟองพร้อม	ขุนพาท้าวถึง	
สูง	เมื่อขาบไหว	บาท้าวก่อนกู	นั้นนอ
ให้สู	เชิญแจ่มเจ้า	อึ้งอยู่มิถิลา	หันก่อน
ปีตา	ทั้งมาดา	ซิด่วนมาตามแท้	ว่านอ
เจ้าก็	เอาแผ่นผ้า	ควรค่าแสนคำ	
กับทั้ง	แหวนธำรงค์	ค่าเมืองดวงกล้า	
กับทั้ง	เสื้อหลากเหลี่ยม	ฝืนประเสริฐมุงคูล	
	ถวายบาคราญ	ลูกตนบุญกว้าง	

๑	บัดนี้	จ๊กกล่าวถึงพระบาทเจ้า	เมืองใหญ่ทุมมา	ก่อนแล้ว
		คะนิงบากราญ	ใคร่อยากเห็นบาท้าว	
	พระจึง	มีอาชญาให้	ฝูงหมู่เสนา	
	ดูจง	ตีคาคก	แต่งสะเกาอย่าช้า	
		คาคีได้	หลายลามีมาก	
	แต่นั้น	ขุนบ่ช้า	โดยเจ้าควนพลัน	
		ถึงท่ากว้าง	น้ำใหญ่คองคา	
		แซวแซวเขา	แต่งตีคาค้าง	
		หาเอาได้	สะเกาหลายมีมาก	
		ได้ห้าร้อย	ตีลวันชูล่า	
	ครั้นว่า	ขุนแต่งแล้ว	ทูลคอบราชา	
	ฝูงข้า	โดยภูธร	แต่งตีคาค้วน	
	แต่นั้น	ราชาเจ้า	ยินดีชมชื่น	
	บอกให้	สนมหนุ่มน้อย	ไปแท่คู่คน	
	อันว่า	หัวหน้านั้น	พระยาใหญ่เมืองแสน	
		ถือธงแดง	ก่อนพลวงย้าย	
		กำปึกซ้าย	พระยาใหญ่เมืองจันทร์	
		ถือธงดำ	แห่งพระยาไปแท่	
		กายขวาไว้	พระยาใหญ่เมืองกลาง	
		ถือธงเหลือง	แท่พระองค์เทียมช้าง	
		ทางปึกอึ้ง	พระยาใหญ่เมืองแพน	
		ถือธงขาว	แท่พระองค์เทียมช้าง	
	กับทั้ง	ไทเล็กน้อย	ฝูงหมู่สิงโจน	ก็ไป
	กับทั้ง	ไทกลองคุม	ขลุ่ยระบำไปพร้อม	
	เขาก็	แซวแซวพร้อม	ยินดีชมชื่น	
	เฮาจัก	เห็นต่างด้าว	เมืองกว้างประเทศไกล	แลนอ
		ทั้งหลายพร้อม	ยินดีชมชื่น	
		ตกแต่งห้าง	ดาเนื่อคู่คน	
	เจ้าก็	ทันมาพร้อม	หมอโหรภูณรีกษ	

	เขาก็	หามือได้ คือมาแล้ว ชาวเมืองพัก	วันหน้าปลอดดี คล้อยคำราตรี ชู้คนนอนพร้อมๆ	เจ้าเฮย
๑	เถิงเมื่อ	ราตรีถ้วน พระบาทเจ้า ได้รัรักษัยย	สุริโยเสียงโลก ยิ่งก้องลั่นสะบู่ พลออกเฮ้วพลัน	
	ดีแก่	เสนาไหล เลยลวงเท้า จอมเมืองเสด็จ	หลังมาโฮมเจ้า เถิงท่าคองคา จีตะเภามีช้ำ	
	ดีเสพ แต่นั้น	เจ้าลุ่มฟ้า เสินเสินย้าย	เสียงคนดั่งสนั่น เพื่อนพินท้าวบน สะเภาทองเลขเล่น	ไปแล้ว
	ดีแก่	ลมถีบต้อง ไหย่ไหย่ย้าย หลายวันคืน	ฟองน้ำห่อภู กรายเขตทุมมา บ่เซายามเช้า	แลเด
	ก็จิ่ง	ไปเถิงห้อง	มิลิตานครราช	
	เจ้าก็	พักจอดยั้ง	เซาหันท่าเมือง	
	แต่นั้น	สั่วสั่วเบื่อง	กำฝ้ายมิลิตา	
	เขาก็	เซวเซวนั้น	เล่นมาทั้งค้ายๆ	
๑	บัดนี้	จักกล่าวเถิงราชาเจ้า	มิลิตาเมืองใหญ่	
	พระก็	ตกแต่งห้าง	ดีแล้วชู้อัน	
	เจ้าก็	มีอาชญาให้	ฝูงหมู่เสนา	
	ให้สู	โดยคำกู	แต่งตัวอย่าช้ำ	
	กูจัก	ไปฮับเจ้า สูอย่าช้ำ	ทุมมากษัตริย์เอก คาห้างเที่ยวพลัน	
	สูง	ไปขาบเท้า	กษัตริย์ตนลูก	กูพุ้น
	ให้ว่า	พระพ่อเจ้า	มาแล้วฮอดเมือง	ว่าเนอ
	แต่นั้น	เสนาฟ้าว เถิงแห่งห้อง	ไปพลันโดยฮีบ บาท้าวขาบชูลีๆ	

	คือคั่ง	เถิงชั้นฟ้า	สวรรคตฟุ้งฟากพรหม	แม่แล้ว
	ไผผู้	มานำเจ้า	สองนางงามยิ่ง	
		นั่งพางข้าง	เสียงท้าวแม่นไผ	แม่เตฯ
๑	แต่นั้น	ท้าวตอบถ้อย	ขานแม่มาดา	
	สองนาง	เป็นเมียขวัญ	แห่งอวนจริงแท้	
	ตั้งหาก	แม่นลูกไก่	พ่อแม่ทั้งสอง	แท้แล้ว
	ช้อยก็	เอามานำ	แต่กงจินพูน	
	เดิมนแต่	ราชาเจ้า	ปีศาจตนพ่อ	
		ไหลล่องช้อย	ไปค้างอยู่คอน	
		ดูนานได้	สามปีตัดเที่ยง	
	ลูกจิ่ง	ขอบลอบเข้า	สะเภาคำออกหนี	
	ก็จิ่ง	ไปสอดห้อง	เมืองใหญ่กงจิน	
	ช้อยจิ่ง	เอาธัมมา	ลูกพญาเมืองนั้น	
		มาเป็นแหง้า	เมียแพงเทียมแทบ	
		เป็นลูกไก่	สองเจ้าพ่อพญา	นี้แล้ว
	อันว่า	ราชาเจ้า	กงจินตนพ่อ	นางนั้น
		บังเบียดเข้า	หลายครั้งข่มเหง	
	ก็เพื่อ	ตนเคียวช้อย	หัวเคียวแกมเพิน	
	เขาก็	ฝิเข้าช้อย	หลายครั้งบ่ตาย	พ่อเฮย
	ช้อยจิ่ง	ขึ้นตอบให้	เขาเกิดเป็นสัตว์	แท้แล้ว
	เขาก็	วางเมืองเสียด	หม่นหมองสูญเศร้า	
	ช้อยจิ่ง	พาแจ่มเจ้า	นางนาฎธัมมา	
	ว่าจัก	คืนมาหา	พ่อพญาเป็นเจ้า	
	ก็จิ่ง	มาถึงห้อง	มิลิลาเมืองใหญ่	
	ช้อยก็	เซาจอดยัง	โธงกว้างพ่อพญา	หั้นแล้ว
	อันว่า	ยักษ์โคบได้	เมืองใหญ่มิลิลา	
	มันที	กินราชา	ไพร่เมืองหมดเสียด	
	ช้อยจิ่ง	พานางคั่น	เวหาอากาศ	
		มาจวบพ้อ	เมืองนี้มนวย	พ่อเฮย

	ข้อยิ่งได้	คำอุยาดในเสา	
ก็เพื่อ	เห็นหนังสือ	ไล่เสาโงงไว้	
ข้อยิ่ง	เอาแจ่มเจ้า	คำอุยาดเป็นเมีย	
	เป็นเทวี	คู่ธัมมาน้อย	
ข้อยิ่ง	ผายโศคให้	พญาใหญ่มีธิดา	
	ทั้งชาวเมือง	ไพร่พลคืนพร้อม	
ก็จึง	เนาในห้อง	มีธิดาได้ขวบ	เดือนแล้ว
ข้อยิ่ง	ได้คู่จึ่ง	เถิงเจ้าพ่อพญา	นั้นแล้ว
อันว่า	บิดาเจ้า	ทั้งสองพ่อแม่	
ก็บี	ได้คู่จึ่ง	เถิงข้อยแต่ไกล	พ่อเอย
แต่นั้น	พอกกล่าวต้าน	จาดอบาคาราญ	
เอยียว่า	สายใจกู	ไปทันมาแท้	
พ่อก็	คองคอยถ้ำ	บาราญลูกพ่อ	จริงแล้ว
ก็จึง	ตกแต่งตั้ง	ดาห้องบ่ทัน	ลูกเฮยฯ
๑๐ บัดนี้	จ๊กกล่าวเถิงพระบาทเจ้า	เมืองใหญ่มีธิดา	ก่อนแล้ว
พระก็	จัดเสนา	ไพร่พลมาพร้อม	
จัดหมู่	ไท่หอกจ้าว	ทั้งหมู่ปิ่นแสง	
	ทั้งไทลาว	แท้ไปขวาช้าย	
	ทั้งกลองฆ้อง	สะบัดชัยเกรงครั้น	
	ไปแท้เจ้า	พระเมืองขึ้นสู่หอ	
	ทั้งเสบน้อย	เสบใหญ่แถมเห็น	
	ทั้งซุงซอ	ขลุ่ยพิณไปพร้อม	
	ทั้งแก้ว	ฝูงหมู่สิวิกา	
	ทั้งคานหาม	เสลียงคำไปพร้อม	
	จามรพร้อม	เสตสัตรแหนแท้	
ฝูงหมู่	ไท่ลูกท้าว	ไปพร้อมชูคน	
	แล้วล่องเท้า	เถิงท่าคองกา	
	อุยาดอยู่ยงสุด	ขอกทางขวาช้าย	

	แต่นั้น	เสนาเข้า	อังเชิญภูวนาถ	
		พระบาทเจ้า	เสด็จขึ้นสู่หอ	หันแล้วฯ
๑	แต่นั้น	พระบาทเจ้า	เมืองใหญ่ทุมมา	
		ทั้งเทวี	แต่งดีคาห่าง	
		พระบาทเจ้า	เสด็จขึ้นยานคำ	
		เสนานำ	แห่ตามขวาซ้าย	
	กับทั้ง	กษัตริย์เจ้า	บาบุญตนประเสริฐ	
		เสด็จยาดรย้าย	ไปพร้อมพรา้พระองค์	
	เขาก็	ตีกลองร้อง	สะบัดชัยเกรงกรีน	
		แห่นแห่เจ้า	บุญกว้างขึ้นสู่โอง	
	เขาก็	ตีพิณพร้อม	สอนไลถ้วนคู่	
		กรีนกรีนแก้ว	เมืองบ้านสนั่นเมือง	
		แซวแซวพร้อม	ชาวเมืองเสียงสนั่น	
	เขาก็	ปบปวงฟ้า	มาเยี่ยมล่ำแยง	แท้แล้ว
	อันว่า	สาวสำน่อย	กำฝ้ายมิลิตา	
	เขาก็	ชวนกันมา	ล่ำแยงทั้งค่ายฯ	
๑	แต่นั้น	ฝูงหมู่บ่าวสำน่อย	กำฝ้ายทุมมา	
	เขาก็	แซวแซวเสียง	สวกลาวสงวนหลั่น	
	โอนอ	เจ้าผู้รอดตลอดเนื้อ	สาวถ่าวมิลิตา	พี่เฮย
	เฮียมอุยก	เวนตัวถวาย	หม่อมพระนางองค์น้อง	เบ็งเด
	สังมา	งามกะดัดเต้	แสนแวนคือหน้าแวน	พระนางเฮย
	ยามน้อง	เบื่องปิ่นหน้า	งามลั่นลั่นคน	แท้แล้ว
	คือตั้ง	พิชุรย์แก้ว	ดวงงามเสด็จออก	มานอ
	พี่อุยก	ปฐาตไว้	กองถ้ำต่งเอา	บุญเฮย
	ยังซี	เคยกอดเกี่ยว	กำฝ้ายมิลิตา	บ่เด
	พี่อุยก	มีดาทิพย์	ส่องเห็นเสมอแก้ว	เบ็งเด
	แต่นั้น	ฝูงสาวกำ	มิลิตาขานตอบ	
		ไปอู้อู้ออกหลั่น	ดอมอ้ายต่างเมือง	

โอนอเจ้า	ผู้ประเสริฐเนื้อ	กงประเทศทุมมา	ชัยเฮย
คือตั้ง	หงส์คำเห็น	เวินลงลอยน้ำ	
น้องนี้	อุปชั้วฮ้าย	บ่สมบ่าวทางไกล	ฮ้ายเฮย
	คูพิวผาง	ชิบคือเมียเจ้า	
น้องนี้	คนทุกข้ไซ้	เงินขาคออาภรณ์	
บ่ห่อน	เอาตนเทียม	เศรษฐีเสมอได้	
ฮ้ายนั้น	ตั้งแม่นชำรงค์แก้ว	หัวแดงมณีโชติ	จริงแล้ว
น้องนี้	เทียมตั้งหินแฮฮ้าย	เทียมแก้วบ่ห่อนควร	พี่เฮย
ฮ้ายนั้น	หากแม่นธรรมชาติเชื้อ	นามโคตรแนวหงส์	
น้องนี้	แนวนามกา	บ่ห่อนเทียมหงส์แก้ว	
	ก้อมว่าแล้ว	สาวเล่าเลยหัว	
ฝูงบ่าว	เมืองทุมมา	ปวคกระสันแดคืนฯ	
๐ แต่นั้น	พระบาทเจ้า	เซาจอคหอคำ	
	เสนาไหล	หลั่งน้ำแสงเฝ้า	
แต่นั้น	ราชาเจ้า	มิติลากษัตริย์เอก	
	ทักแจ่มเจ้า	บุญกว้างค้อยสำราญ	แต่ลือ
เมื่อนั้น	ราชาเจ้า	ทุมมาขานตอบ	
ยังค้อย	ทอมไพร่ฟ้า	เมืองบ้านค้อยสำราญ	พระเฮย
อันว่า	ราชาเจ้า	จอมหัวพระพี่	กายพี่
ยังค้อย	สุขอยู่สร้าง	ปรารงค์กว้างอยู่เกษิม	นั่นลือ
แต่นั้น	ราชาเจ้า	มิติลาขานตอบ	
ยังค้อย	ทอมไพร่ฟ้า	เมืองบ้านเพ็งบุญ	เจ้าเฮย
ท่ที่ว่า	โพลภัยฮ้าย	เดิงเมืองวายมอด	
	ยักษ์โคบได้	กินเลี้ยงบ่หลอ	เจ้าเฮย
ดีท้อ	กษัตราเจ้า	โพธิญาณองค์สูง	
	มาโคดให้	เมืองบ้านก็จิ่งหาย	เจ้าเฮย
ครั้นว่า	สองจาต้าน	คอมกันแล้วเล็ก	
พระก็	เมื่ออยู่ห้อง	โองกว้างแห่งตน	
	ค้อมฮอดแล้ว	เลยคำอรรช	

	เขาก็	หาพาแลง	สู้กันกินเข้า	
		พระพ่อเจ้า	เสวยโภชนาอาหาร	
	ฝูงหมู่	ไ้โระบำเขา	ก็เล่ากินเลยแล้วฯ	
๑	แต่นั้น	กษัตราเจ้า	บาบุญตนลูก	
		ลาพ่อเจ้า	เมื่อห้องแห่งตน	
	แต่นั้น	ท้าวจิงตียวกเข้า	คำอุยาดเทวี	
		สายคอเฮย	ค่อยอยู่ดีเยอน้อง	
	พี่ช	เมื่อหนห้อง	เมืองหลังของเก่า	อวนแล้ว
	เจ้าจง	อยู่สืบสร้าง	นำไปพ่อแม่ตน	พี่ท่อน
	บัดนี้	หายโทยฮ้อน	อนตายบังเบียด	จริงแล้ว
		ฝูงไพร่น้อย	คืนพร้อมชูคน	พี่แล้ว
	อันว่า	ปิตาเจ้า	ทั้งสองพ่อแม่	
	ข้อยก็	ผายโศคให้	คืนแท้คู่คน	พี่แล้ว
	พี่ช	ลาจากน้อง	เมื่อสู่เมืองหลัง	ก่อนแล้ว
		สายใจกู	อยู่ดีอย่าเศร้าฯ	
๑	แต่นั้น	กัลยาน้อย	ดีทรวงกลิ้งเกลื่อน	
		ชลเนตรข้อย	อำหน้าหลังไหล	
	อันว่า	พระกษัตริย์เจ้า	ชิลเฮียมปละปล่อย	เสียลือ
	เจ้าก็	ทุกขหมื่นชั้น	นำน้องแต่หลัง	แพ้นา
	โอนอ	คำฮักมาบ่เดื่อง	ตั้งแต่ชิลปละ	นี้เด
	เจ้าช	โลเฮียมเสีย	คั่งคน โลฝ้าย	
	เจ้าช	ตึงให้	กากินเสียเปล่า	สังเด
	หงส์คำ	จับอยู่แล้ง	สังเจ้าบให้กิน	นี้เด
	แม้ว่า	ตัวน้องลัม	เสียทีในไพร	ก็ดี
	จักค่อย	ไปตามดิน	บ่วางพระองค์ได้	
	อันว่า	พระกษัตริย์เจ้า	แก้วแก่นมหาคุณ	แพ้นา
	ยามเมื่อ	โทยภัยเดิง	แต่พระองค์เอาพัน	
	คือว่า	โทยภัยต้อง	จอมกษัตริย์ผายโศค	
	ควรที่	ทุกหมื่นชั้น	นำเจ้าก็จึ่งสม	พระเฮย

	น้องบ่	ไลบาท้าว	เหนื่อหัวพระบาท	
	แม่นว่า	ทุกข์หมื่นชั้น	นำเจ้าก็บ่แห่ง	พี่เฮยฯ
๑	เมื่อนั้น	บาศราญด้าน	โลมนางน้องนาฏ	
	ลือจัก	ปละเผ่าผู้	บุญกว้างพ่อแม่ตน	ได้เด
	น้องก็	เป็นมิ่งเหง้า	มีลูกหญิงเดียว	เห็นา
	สังชิ	ไลจอมคุณ	พ่อแม่ตนไปได้	
	อันว่า	ปีตาเจ้า	เหนื่อหัวหายาก	จริงนา
	อันว่า	ผัวจีฮ้าย	หาได้ง่ายคาย	น้องเฮย
	แต่นั้น	นางตอบถ้อย	ฮับพากย์บาศราญ	
	น้องบ่	เป็นสามานย์	คั่งหญิงปางนั้น	
	ซ้อยบ่	ไลวางเจ้า	จอมคุณคายง่าย	
	แม่นจัก	ทุกข์หมื่นชั้น	แสนชั้นสิค้อยเพียร	พระเฮย
	แต่นั้น	ทำวกล่าวด้าน	จาต่อนางตราญ	
	เจ้าจง	ถามปีตา	พระยอคคุณองค์ล้ำ	ก่อนเนอ
	หลอนว่า	ปีตาเจ้า	มีคำจีนต่าง	
	พี่บ่	เอาแจ่มเจ้า	นางน้อยคว่นไป	แท้แล้ว
		ค้อมกล่าวแล้ว	พระบาทเลยหลับ	
	พอเมื่อ	ราตรีแถม	ถ่ายมาเลยแจ้งฯ	
๑	บัดนี้	จักกล่าวถึงพระบาทเจ้า	กษัตริย์เอกทุมมา	ก่อนแล้ว
	เนาใน	เมืองมิลิตา	พร้านานจึงแท้	
	พระก็	ได้ลูกแก้ว	นามหน่อบุตรา	
	คือตั้ง	เมื่อถึงสุข	เกิดสวรรคตเมืองฟ้า	
	แต่นั้น	พระก็เมื่อสั่งเจ้า	พญาใหญ่มิลิตา	แท้แล้ว
	บัดนี้	เจ้าจงทรงนทรหลวง	ค้อยอยู่ดีเยื่อเจ้า	
	ซ้อยจัก	ลาจากเจ้า	คิ่นสู่เมืองหลัง	ก่อนแล้ว
	ขออย่า	มีโพลภัย	สิ่งใดมาต้อง	
	ให้ค้อย	ทรงเมืองสร้าง	หอมพลทศราช	
	ซ้อยจัก	ลาจากเจ้า	เมื่อห้องแห่งตน	ก่อนแล้วฯ

๑๑	เมื่อนั้น	มายมายหน้า ชั่วชั่วเสียง	พญาใหญ่มีธิดา ตอบคำพญาเจ้า	
		ค้อยเมื่อศิโย กษัตราเจ้า ให้ค้อย ท้อมไพร่น้อย	ทุมมาเมืองเทศ เมื่อห้องค้อยสำราญ	ข้อยเสย เจ้าเสย
		ข้าก็คิดอยากได้แจ่มเจ้า เฮาบ่ มีบุตรา	บุตราชนแทนเมือง ลูกหลานแทนสร้างฯ	มากแล้ว
๑๒	แต่นั้น	พระกษัตริย์เจ้า ไปขาบไหว้	ทั้งนางน้อยนาฏ จอมเจ้าพระยอดเมือง	
	บัดนี้	ลูกจ๊กลาจากเจ้า ขออย่า มีโทษภัย	พ่อแม่ทั้งสอง พยาศิไคเบียนเนื้อ	ก่อนแล้ว
	อันนี้	ลูกก็ขอนาฏน้อย เป็นเทวี	คำอุขาดเมื่อนำ คู่ธัมมาน้อย	
๑๓	แต่นั้น	ราชาเจ้า ด้านกล่าวถ้อย	พญาเมืองตนพ่อ จอมเจ้าลูกตน	
	พ่อก็	หวังเพ็งเจ้า ครั้นว่า บาคราญหนี	บุตราชกุมมาร จากเมืองสุญเศร่า	พ่อแล้ว
	อันนี้	หลอนว่า โปยภัยต้อง	อนตายบังเกิด	
	ขอให้	ศรีแจ่มเจ้า	บาทำวอย่าไล	พ่อเนอ
	พ่อก็	วางแจ่มเจ้า	คำอุขาดเมื่อนำ	เข้าแล้ว
	หลอนว่า	มีโทษภัย	ก็อุย่าวางตนน้อง	
	ครั้นว่า	ได้สืบสร้าง	เสวยราชย์ทรงเมือง	ก็ดี
	อย่าได้	โลนางคราญ	หม่นหมองสุญเศร่า	
	แม่่นว่า	นักสนมสิ้น	ในปรางค์สับส่อ	ก็ดี
	ขอให้	บาบ่าวท้าว	แพงล้านอย่าฟัง	พ่อเนอ
๑๔	ค้อมว่า	พ่อสั่งแล้ว ลาจอมคุณ	สองอ่อนขอมือ คว่นลงมีข้า	
	พ่อก็	จัดแจ้งให้ ไปน่านาง	ข้ามะหาดฉิงชาย แนบนำสามฮ้อย	
	พ่อก็	สอนสั่งเจ้า	น้อยอ่อนสองนาง	

	ให้ค่อย	แพงบากราญ	เก็งตาถนอมไว้	พ่อเนอ
	อันนี้	จงให้สองแจ่มเจ้า	นางนาฏแพงกัน	พ่อเนอ
	อย่าได้	ฟังคำลับ	ส่อคนฝูงฮ้าย	
	จงให้	สองเชื้อเจ้า	แพงกันเท่าชั่ว	
		สองแจ่มเจ้า	เสมอเพียงพ่อเดียว	ลูกเฮย
	อันนี้	ท้าวโกธรให้	อย่าตอบเถียงความ	ลูกเฮย
	จงให้	มีใจอด	ต่อบาทไทท้าว	
	ค้อมว่า	พ่อสั่งแล้ว	สามเล่าพูลลา	
		ลงหอปรารค์	ค่อยลีลาฮ้าย	
		มาแจ้งห้อง	สะเกาทองทางท่า	
		สามแจ่มเจ้า	เลยเข้าสู่สะเกา	หันแล้วฯ
๑	แต่นั้น	ราชาเจ้า	มิดิลานครราช	
	พระก็	ลงส่งเจ้า	สามน้อยสู่สะเกา	
	กับทั้ง	นักสนมพร้อม	ชาวเมืองฝูงไพร่	
	เขาก็	ไปส่งเจ้า	บาท้าวสู่สะเกา	
	เขาก็	แซวแซวให้	นำบาบุตราช	
		ชลเนตรฮ้อย	อำหน้าถั่งแล้ว	แท้แล้วฯ
๑	แต่นั้น	ท้าวกล่าวด้าน	สอนสั่งชาวเมือง	
		ทั้งหลายสู่	อยู่ดีอย่าเศร้า	
		เจ้าพี่น้อง	ฝูงหมู่ขุนนาง	ก็ดี
	อันว่า	คลองบุฮาน	อย่าพากันม้าง	
	ให้ค่อย	พากันสร้าง	คีลทานอย่าประมาท	
	ให้ค่อย	ตกแต่งสร้าง	เมืองบ้านชอบคลอง	
	ให้ค่อย	ตรองดูเบื้อง	คะนิงคำผิดชอบ	
	สุอย่า	ได้โลกถื่น	สินจ้างกำบน	นั่นเนอ
		ให้ถึถึต้อง	ตามแพ่งพิมพ์เมือง	
	แม้ว่า	คลองบุฮาน	อย่าโลวางเว็น	
		การใดแท้	ตรองดูแจ้งแจบ	
	อย่าให้	ผิดแผกพัน	ลาวถ้ำสั่งสอน	นั่นเนอ

	คลองเมืองให้	ตามพิมพ์มะเทศ(เหตุ)	
กุ๊ก	ได้พรากห้อง	เมืองกว้างควนเมื่อ	ก่อนแล้วฯ
๑๐	แต่นั้น	ชาวเมืองพร้อม	สาธุการนบบาท
กับทั้ง	อามาตย์ทำว	ชูลีน้อมขาบพระองค์	
อันว่า	ชาวเมืองกำ	มิตีลาหายพยาธิ	
ก็เพื่อ	น้ำเต้าแก้ว	หคล้างเกิดมา	เจ้าเฮย
เมื่อนั้น	ซัวซัวกำ	บ่าวประเทศหุมนมา	
เขาก็	แซวแซวเสียง	ตั้งสาวประสงค์ด้าน	
ค่อยอยู่ดีเยอ	ชะซ่อนคั้น	ดวงคอกจำปา	พี่เฮย
เสียมจัก	ลาจอมศรี	ตัวคั้นเมื่อบ้าน	
อันว่า	กวมโนอ้าย	แฝงพระนางเฝ้าอยู่	
พี่ถอดจิต	ฝากไว้น้อง	เมื่อบ้านแต่อย่างถึง	พี่แล้ว
โอนอ	ฮักปได้อยู่ซออน	เจียรจากไกลกัน	คั้งนี้
เหมือนพี่	แลดูดาว	หน่วยพระจันทร์เทิงฟ้า	
พี่ซี	แลมากำ	มิตีลามือล้านเทื่อ	
ครั้นแสงตา	ฟาดหน่วยแก้ว	เถิงแล้วจึงซิเมื่อ	อูนเฮยฯ
๑๑	ก้อมว่า	บาสั่งแล้ว	สาวตอบคำสนิท
	สายคอเฮย	ค้อยเมื่อเฮยอ้าย	
ครั้นว่า	เมื่อฮอดบ้าน	ให้บอกข่าวปีตา	แค่นอ
น้องจัก	วันทาถาม	แต่ไกลภายพี่	
	น้องฝ่ายพี่	จิตขาดเมื่อดอม	อ้ายแล้ว
ครั้นว่า	เถิงปีลุน	ให้ตำวมาชมน้อง	
	ทั้งมวลไว้	ถววยพระองค์หมคทุกสิ่ง	
อย่าได้	โลละน้อง	คาค้างอยู่กะเทิน	แค่นอฯ
๑๒	แต่นั้น	พระบาทย้าย	สะเถาออกกลางแปว
	ปีตายก	ก่อนองค์อ้วนหน้า	
	กำปึกซ้าย	พระยาใหญ่เมืองแสน	
	ถือธงแดง	เครื่องทรงก็แดงล้วน	
	ภยขวาไว้	พระยาใหญ่เมืองจันทร์	

	ถือธุงดำ	เครื่องทรงที่ดำล้วน	
	ทางปีกอึ่ง	พระยาใหญ่เมืองแพน	
	ถือธุงขาว	เครื่องที่ขาวดีล้วน	
เขากี่	ตีกลองฆ้อง	สะบัดชัยเค้าย่าครั้น	
ฝูงหมู่	ครุฑนาคน้ำ	แนมเจ้าช้อยระวัง	
	ยาบยาบย้าย	สะเกาเล่นกลางแขว	พุ้นเขอ
ดีแก่	ลมตีพัด	ปิ่นกระโดงปิวเปลื้อง	
	เสินเสินย้าย	สะเกาทองเลยเล่น	ไปแล้ว
	น้ำถีบอุ้ม	สะเกาฝ้ายแผ่นผาย	
	กรายแคนด้าว	มิลิถานักเรศ	
ฝูงหมู่	บ่าวถ่าน้อย	กระสันให้สูงสาว	
ไอน้อ	จักที่วันก็หมื่นมือ	จิกันคอบพระเพียงอก	อุ้นนั้น
นับมือ	ไกลผืนแพง	อี่พีพลอยพันตุ้ม	
เถิงเมื่อ	ขามงายอ้าย	โผชิมาดั้งแต่ง	แพงเฮย
พีบ่	เห็นหน้าน้อง	กินเขากี่เล่าคา	อุ้นเฮยฯ
๑๐	แต่นั้น	สะเกาล่วงเท้า	
	ราชาเดิน	พักกายเขายัง	
คอนนั้น	ลวงยาวได้	พินวามเป็นเขต	
	เถ้าเก่าเว้า	มาแท้แต่ปฐม	แท้แล้ว
ครั้นว่า	เสวยงายแล้ว	ราชาเดินป่าว	
	ยาบยาบย้าย	ลมปลิ้นปิ่นกระโดง	
	เวินเวินย้าย	สะเกาเล่นกลางแปว	แลเขอ
ดีแก่	เมโหมบค	มีคมีมีแจ็ง	
เพื่อว่า	สมภารเจ้า	บานูญภูวนาด	
	แดดบฮ้อน	เขานั้นอยู่เอิ้น	แท้แล้ว
	เลยลวงเท้า	ฮอดเขตภูซัน	
พระก็	เขาสะเกาอยู่ค	พักนอนทันนั้น	
	แขวแขวพร้อม	ชาวสะเกาพักจอด	
	เขาแต่งตั้ง	แลงแล้วเล่านอนฯ	

๑	ครั้นเมื่อ	ราตรีถ้วน	เตียงยามแล้วสูง	
	พระก็	ดีลั่นฆ้อง	โโยงย้ายออกไป	
		เสินเสินย้าย	สะเกาไวเร็วแล่น	
		ลมถีบต้อง	กระโดงเปลื้องบินปลิว	
		เลยลวงเท่า	เกาะใหญ่สี่ซัง	
	พระก็	เซาหวยงาย	ล่องกรายไปหน้า	
	ก็จึง	เถิงเขตค้ำว	เกาะใหญ่นางลอย	
		จอมเมืองอยุค	จอคนอนทันหัน	
		ชาวสะเกาพร้อม	พากันพักจอด	
		ทั้งห้าฮ้อย	เซาหันพรวดเพรียง	
	เขาก็	แซวแซวพร้อม	กินแสงแล้วหย่า	
		พระบาทเจ้า	หวยแล้วเล่านอนฯ	
๑	พอเมื่อ	เด็กเด็กกล้า	ราตรีเถิงเที่ยง	คืนแล้ว
	อันว่า	คำอุยาดน้อย	คะนิงแก้วพ่อแม่ตน	
	นางก็	นัคนักกลั่น	โธ้อ้าวคะนิงหา	
		ชลนาไหล	หลังลงขมย้อย	
	ปานนี้	จอมกษัตริย์เจ้า	ทั้งสองพ่อแม่	ภูนั้น
		กลับตื่นแล้ว	นอนให้อ้าหา	ลูกแล้ว
	แต่นั้น	ธัมมาน้อย	โสมขวัญคำอุยาด	
	อันว่า	ฮาพี่น้อง	เสมอเพียงดั่งกัน	
		สายสมรน้อง	จอมทองน้องนาฏ	ภูเขย
	อย่าได้	ฮ้องฮ่าให้	หาถ้อนหากชิเห็น	พีน่า
	ชาติที่	เป็นคนห้อง	สงสารเทียวโลก	
	มันยอม	พลัดพรากฮ้าง	กันแท้บ่เที่ยงชัน	พี่แล้ว
	เอื้อยก็เลย	พลัดพรากเจ้า	พ่อแม่บิดา	
		ตามศั้วมา	แต่นานนาน้อง	
	อันว่า	ศรีแจ่มเจ้า	พลัดพรากสามเดือน	ดอกนา
	เอื้อยมา	นำเหิงนาน	กว่านางองค์น้อง	ดอกหล้า
	แต่นั้น	คำอุยาดน้อย	ฟังพี่ธัมมา	

ก็จึง	หายคำทุกข์	ก็เพื่อฟังคำเอื้อย	
	สองแจ่มเจ้า	เสมออ่วมอุทร	
	สองแพงฮัก	ห่อกันหมายหมั้น	
	โลมกันแล้ว	เล่นอนนิตทะเล่ง	
เถิงเมื่อ	วันรุ่งเช้า	สวายแจ่งส่องไสฯ	
๑๑	เมื่อนั้น	พญาหลวงคนพ่อ	
ทันหมู่	เสนศพร้อม	มาเฝ้าชู้คน	
เจ้าก็	มีอาชญาให้	ท้าวถึงขุนฟอง	
สูง	เหี้ยวปล้นเมื่อ	ก่อนกูอย่าช้า	
อันนี้	ให้เขาปลุกหอกว้าง	กลางเมืองหลังใหญ่	
	ทางฮาบเกลี้ยง	เถิงเท่าท่าเมือง	
ทั้งเล่า	ปลุกกล้วยอ้อย	เดียรดาษิมทาง	
ภายใน	มุงพีदान	แต่โองเถิงน้ำ	
อันนี้	จงให้ตกแต่งข้าง	ฮางลินคำฮูปนาค	
	ในช่วงคุ้ม	คาไว้ชู้ประการ	
แล้วให้	สูเอาหมอล้ำ	หูสาฟันเสียบ	เสียบเนอ
	อย่าได้ไว้	เมืองแท้ฮังดิน	
มันหาก	มากกล่าวฮ้าย	ตัวะล่าญพระองค์	
ให้กู	เอาบาคราญ	ล่องไหลเสียบแท้	
สูง	เหี้ยวปล้นฟ้า	วันคืนเขี้ยวฮีบ	ไปเห็น
ค้อมว่า	พอกกล่าวแล้ว	บาท้าวก็จึงทูล	
	ขอแก่เจ้า	พระพ่อปีตา	
จงให้	บรรเทาเสียบ	โทษโทษหมอล้ำ	
ยังว่า	เป็นพญาล้ำ	เสวยเมืองทศราช	จริงคาย
แม่นว่าโทษ	หากหนักถึงด้าน	พอข้าก็อย่าทำ	พ่อเฮย
ผิดว่า	พ่อหากเลี้ยงลูกไว้	ยังอยู่ในเมือง	คั้งนั้น
ก็ป	หายกรรมเวร	แห่งตนตัวข้า	
บัดนี้	หมดเวรแล้ว	เสียมคั้นมาฮอด	ดีแล้ว
ข้อยก็	ขอโทษเถ้า	พราหมณ์พุ้นอย่ากระทำ	พ่อเฮยฯ

๑	แต่นั้น	ราชาเจ้า	ปีศาจตนพ้อ	
	เจ้าก็	ยกโทษให้	บาท้าวลูกตน	หันแล้ว
	คือมว่า	พระกล่าวแล้ว	ขุนฮีบตาลง	
		เถิงเฮือไฟ	จุดพล้นปานม้า	
		เจียวคีนคั้น	เจียววันรัดเร่ง	
	เลยเล่า	เถิงแห่งห้อง	เมืองกว้างที่เซา	เข้าเอย
	แต่นั้น	ขุนก็ไปทูลไหว้	เสนาผู้ใหญ่	
		ก้มขาบไหว้	ถวายให้เหตุการณ์ฯ	
๑	บัดนี้	ราชาเจ้า	พญาหลวงใช้ควน	มาแล้ว
	ให้ปลูก	หอแต่งไว้	มีพร้อมช่อธง	ท่านเฮย
	กับทั้ง	ตึกแต่งห่าง	ลินคำฮูปนาค	
		ในช่วงคุ่ม	คาไว้เที่ยวพล้น	
	พระก็	ผิดหมายให้	เจ็ดวันชิมาสอด	จริงแล้ว
		ครั้นบ่แล้ว	โผยฮ้ายจิครอบคิง	ท่านเฮย
	แต่นั้น	ขุนบ่ซ้า	เฮียบฮีบโดยพล้น	
	เขาก็	พากันปลูก	แต่งแปลงเลยแล้วฯ	
๑	บัดนี้	จ๊กกล่าวเถิงราชาเจ้า	ทุมมากษัตริย์เอก	ก่อนแล้ว
	พระก็	เดินไพร่ห่าง	สะเกาพร้อมถ่วงแปว	
		ขบขบพร้อม	สะเกาออกเสินเสิน	พุ้นเฮย
	ดีแก่	วาโยตี	แกว่งกระ โคงขวงย้าย	
		กรายเกาะแก้ว	นางลอยเลยถ่วง	ไปแล้ว
	ครั้นว่า	เจ็ดขวมมือ	จึงเถิงเท่าท่าเมือง	
	แต่นั้น	ชาวสะเกาพร้อม	ยิงสะบูเลยถั่น	
		เสียงสนั่นก้อง	เพื่อนพินท้วนคร	
	แต่นั้น	ชาวเมืองพร้อม	ขุนนางทั้งสี่	
	เขาก็	ปบป่วงฟ้าว	มาต้อนรับพระองค์	
		เชิญเสด็จขึ้น	หอยชเนานั่ง	
	ฝูงหมู่	เสนาศท้าว	แหนฝ้าอยู่สลดอน	
	กับทั้ง	พระกษัตริย์ให้	สองท้าวน้อยนาฏ	

	แล้วจึง	ไปป่าพร้อม	ฝูงขมอดคนจน
		ตามคาม	นอกนครเวียงกว้าง
	ให้เขา	มาโฮมพร้อม	รับทานทุกหมู่
		หมู่ธนูหอกง้าว	อุยน์ตั้งเทียบทาง
	ค้อมว่า	พระบอกแล้ว	เสนาศโดยพลัน
		เอากันจัด	แจ้งศิประคับถ้วน
	ครั้งนั้น	เขาแต่งแล้ว	ทูลบาทองค์กษัตริย์
	แต่นั้น	สุริโยลับ	เหลียมเสมรบั้งเบื้อง
		ราชาเจ้า	เสวยแสงแล้วหย่า
		พาไพร่ฟ้า	นอนหันที่สนามฯ
๑	พอเมื่อ	ถึงยามถ้วน	สุริโยเรืองโลก
	พระก็	ยิงลั่นก้อง	สะบู่ห้าวครั้นเครง
	แต่นั้น	ฝูงไพร่ฟ้า	เฮ้วฮีบโดยพลัน
		อุยายอุยงสุด	ขอกทางขวาซ้าย
		เสนาท้าว	ขุนเมืองภูวนาด
		เชิญพระบาทเจ้า	เสด็จขึ้นขี้พลาย
	พระก็	ทวยทรงช้าง	กงจักรคำผันโลก
		ไปก่อนหน้า	พระองค์กั้งฮ่มแดง
		จอมแพงท้าว	บานบุญโพธิราช
		ตามพ่อเจ้า	พระองค์กั้งฮ่มเขียว
	อันว่า	เทวีแก้ว	ธัมมานางนาฏ
		ตามบาทท้าว	ทรงกั้งฮ่มเหลือง
	ครั้งนั้น	คำอุยาคน้อย	ตามพี่ธัมมา
		ทรงพลายสาร	ฮ่มขาวกางกั้ง
	ฝูงหมู่	เสนาล้อม	อุยายอุยงแหนแห่
		พวกธนูหอกง้าว	ไหลล้อมเทียบทาง
	เขาก้	ตีกลองฆ้อง	สะบัดชัยเครงครั้น
		ฮ้วนฮ้วนก้อง	เมืองท้าวชู่แดน
		ทมทมก้อง	เสียงคนคองเมฆ

	ดีเสบ	เจ้าลุ่มฟ้า	บุญกว้างขึ้นสู่โสง	
		ชาคชาคข้าง	องค์พ่อพญาหลวง	
	เลยเล่า	เถิงโสงทอง	จอดเกยเฮียงฮ้าน	
	พระก็	โดยเสด็จขึ้น	หอคำแนน่ง	
		บุตรราชท้าว	ตามสันพ่อตน	
		กับแจ่มเจ้า	น้อยนาฏทั้งสอง	
		เถิงหอคำ	พ่อพระองค์บุญกว้าง	
		สองแจ่มเจ้า	ลงจากหลังพลาย	
		เฮียงบากราญ	อยู่เสถียรหายฮ้อน๓	
๑	แต่นั้น	เสนาพร้อม	อัญเชิญบุตราช	
	กับทั้ง	สองนาฏน้อย	เสด็จเข้าสู่ลิน	
	แต่นั้น	สามพระองค์ขึ้น	เหนือกองรัตนานัน	
	อันว่า	พระพ่อเจ้า	คันทีแก้วโสรจตรง	
		ทั้งราชครูเจ้า	มหาเถรทุกหมู่	
		ตรงโสรจล้าง	ตามเจ้าพ่อพระองค์	
	กับทั้ง	เสนาพร้อม	มนตรีหลายหมู่	
		ตรงโสรจเจ้า	คาถ้วนบ่หลอ	
		บรรบรรณ์แล้ว	ทั้งสามเสด็จออก	
		เถิงแท่นแก้ว	เพรียงพร้อมพ่อพระองค์	
	แล้วจึง	อภิเษกเจ้า	เสวยราชย์ทุมมา	
		เป็นพญาแทน	พ่อพระองค์จริงแท้๓	
๑	แต่นั้น	พราหมณาเจ้า	ถวายพรภูวนาถ	
		แปะแผ่นพื้น	ดินเจ้าใส่หัว	
	ศรีศรี	สุมังคละพร้อม	ชัยโยแข็งข่ม	
	ให้เจ้า	ได้ผาบด้าว	เมืองกว้างชู่แดน	แค่นอ
	ให้เขา	นำช้างม้า	ฝูงหมู่บัวนาง	
		นำมาถวาย	ส่วยไฮพระองค์เจ้า	
	อันนี้	ผีอยู่กำ	เมืองเทศทุมมา	ก็ดี

จมา	คุณสามศรี บรรพรัตน์แล้ว	นั่งปองเป็นเจ้า ถวายพรภูวนาถ	
ฝูงหมู่ แล้วจึง	เสนาศท้าว หานามเจ้า ตามชาติเชื้อ	ทูลน้อมแนบชูลี บาบุญบุตราช นามท้าวเกิดมา	
ชื่อว่า	ราชาเจ้า จกคะแผ่นแผ้ว	พญาบุญแบ้เกิด ชัยโยแพ้หมู่มาร	
ครั้นว่า	หานามถ้วน พญาพ่อเจ้า ให้ป่าวร้อง ทั้งสิ่ง โชน	บรรพรัตน์ทุกสิ่ง เดินท้าวสู่พลาย เดินหมู่ชาวเมือง ขลุ่ยละเมิงเพียงพร้อม	
กับทั้ง	มโหรีพร้อม	จันพระองค์ประสงค์เสบ	
นางพ้อง	เหล่านหมากกาลอดบัวง	ทั้งพื่อนได้หนัง	
เขาก็	แซวแซวพื่อน เสบพระเจ้าลูกพี่	หางยุงไกวแกว่ง พื่อนพื่อนม่วนระงมฯ	
๑๐ แต่่นั้น	ชาวเมืองพร้อม	คามบ้านนอก	ก็ดี
เขาก็	ขานขานพร้อม	ลีล้ายหลังมา	
เพื่ออยาก	เห็นแจ่มเจ้า	กษัตริย์เอกพญาบุญ	
เขาก็	ชวนกันมา กลางคนฟ้าว มันฮีบฟ้าว	บ่เบ็งกันเซตัม บปไปตดเฮีย ไปหน้าก่อนเขา	ก็มี หันแล้ว
เขาก็	แซวแซวป้อย	เสือกินบักฟ้าผ่า	มึงเฮย
ตั้งหาก	เหม็นผอกพิน	ปลาร้าบใส่เกลือ	แท้่นอ
สั่งว่า	พางานฟ้าว	บปไปก่อนพิน	บักเวรเฮย
มึงปวดท้อง	สั่งบ่ไปนอบบ้าน	เสียแล้วจิงมา	นี้เด
มันก็	แจนแจนด้าน	จาเขาทั้งเล่น	
กูก็	กินหมากมี	พวนท้องบ่สำบาย	แท้่นา
อันว่า	คนทุกข้ไฮ้	เงินขาดอาภรณ์	ก็ไป
มันก็	บายผีนแพร	ขอดเซิงไปฟ้าว	

ฝูงหมู่	สาวลำน้อย	โยหลั่นเล่าหัว	
โอนอ	สายคอฮ้าย	อาภรณ์หลายขอด	
ฮอยว่า	ฮ้ายขอดฮู้	มาเอี่ยมเบิ่งนำ	แตนอ
	มันกล่าวต้าน	จาด้อสาวฮาม	
	สายคอเฮย	อย่าจาคำนั้น	
พีนี่	ดองตอยผ้า	ผืนเดียวเก้าขอด	นางเฮย
ฮ้ายบ่	ได้ขอดฮู้	มาเอี่ยมเบิ่งสาว	คอกนา
มีแต่	ตัวเคียวฮ้าย	ชายพลอยบ่มีคู่	คำเฮย
ครั้นว่า	น้องบ่พ้อผ้าตุ้ม	ชินอนแล้งอยู่เปลือย	พี่แล้ว
	คือมว่าแล้ว	สาวเล่าเลยหัว	
เขากี้	พากันไหล	หลังไปเต็มคุ่มฯ	
๑	แต่นั้น	ราชโภคนายคลัง	
ให้เขา	เอาเงินคำ	หว่านทานคนไ้	
	เขาบ่ซ้า	เฮ้วฮีบไปพลัน	
	เถิงขันเงิน	หว่านไปมีซ้า	
เขากี้	แซวแซวพร้อม	เสียงนันดาสนัน	
นางสาว	สิ้นคลี่แล้ว	แปนกันยาดชิง	
	นางสาวฟ้าว	ทะยานมาครุบคาบ	
	ก้มชอกไ้	เงินเจ้าหว่านทาน	
ฝูงหมู่	ชายโงงฟ้าว	บ่บมาจึงยาด	
บ่าวกี้	ฮื้อทีกพื้น	ดินสิ้นโปคแปน	
	นางบ่าวฟ้าว	จับเอาไม้แห่	
	ฮ้วฮ้วฮ้อง	เสียงก้องมีนัน	
นางชาย	จับสาวร้าง	ขอข่าปลดเดี่ยว	
ว่าซี	เฮ็ดแก่งแก	เขาท้วงเล่าวาง	
นางคน	มัวเมาคั้น	นมสาวก้วนบีบ	
ทั้งหลาย	เขาเอาเสื่อผ้า	ฝูงหมู่เงินคำ	
มันบ่	มีอาลัย	แต่มีวเมาคั้น	
	นางคนฟ้าว	ชุนกันกันจีตั้ง	กี้มี

	ผ้าคี่แล้ว	แปนกันก็บ่คอย	
ก็เพื่อ	คิดอยากได้	ยังแห่งของท่าน	
	แปนโตปละ	ไปล่เสียมเนื้อ	
สาวก็	แขวแขวห้วง	หัวขวัญชี้ชัว	
อันว่า	ปลาค้อกั้ง	ไขข้องออกมา	นั้นนา
มันก็	จับผ้าได้	ควาคีฮีนุ่น	
	เข็ดเมื่อเก้อ	ทำหน้าบ่อาย	นั้นแล้วฯ
๑๐	ก็จึง	บรรบวรณ์ถ้วน	
	เขาจึง	แหนแห่เจ้า	แท้แล้ว
	กับทั้ง	เทวีแก้ว	
	เทียมแทบข้าง	ทังสองนางนาฏ	
	เจ้าก็	ทรวงอยู่สร้าง	ขวาซ้ายบ่ไล
	เจ้าก็	เทศนาสอน	เสวยราชย์เป็นพญา
	เจ้าก็	อยู่ชอบแท้	ไพร่ไททังค้าย
	อยู่เกษิมสุข	ทศราชคลองธรรม	
ยูท่าง	ฝูงไพร่น้อย	ไพร่ไทยย้อง	
ก็บ่	มีการเมือง	กระทำไยนาสวน	
ยูท่าง	ทำบุญสร้าง	เยื้องใจจริงแท้	
ก็บ่	เป็นพยาธิฮ้าย	ศีลทานบ่มีขาด	
ก็เพื่อ	ปารมีเจ้า	โผยต้องแห่งเขา	
เจ้าก็	ตรงสี่บสร้าง	พญานูญง่าเหลื่อม	
	บ่เดื่อคฮ้อน	เมืองกว้างขอบคลอง	
	บ่ได้	สรรพลึงอันใด	
๑๑	แต่นั้น	ขวบปีจึงแท้ฯ	
	อันว่า	อัยโกदनยา	
	ยามเมื่อ	มีแท้มากหลาย	
	ทุกข์ยากฮ้าย	มีแต่อัยโก	แท้นา
	ฮักบาคราญ	เก็งตาเพียรเลี้ยง	
	กับทั้งเจ้า	นายสะเภทตนพ้อ	
ก็หาก	ทุกข์หมื่นชั้น	นำแท้แต่หลัง	แท้แล้ว

	บัดนี้	กูจักได้คั่งคั้น	ขออย่าอัยโก	
	เอามา	เป็นมาดา	อยู่น่าเพียรเลี้ยง	
	กับทั้ง	ปีตาเจ้า	นายสะเกาตนพ่อ	
	ก็ให้	มาอยู่ที่	เพียรเลี้ยงพวักัน๑	
๑	แต่นั้น	พระก็มีอาชญาให้	ราชทูตขุนสาร	
	สูง	แปลงสาสน์คำ	แต่งศิดาห้าง	
	สูง	เมื่อถวายเจ้า	จำปาเมืองใหญ่	พญาพูน
		ขอแจ่มเจ้า	ยายคู่ยาฎ	
	กับทั้ง	นายสะเกาเจ้า	ปีตาตนพ่อ	ภูนั้น
	ขอให้	มาพวักพร้อม	กันแท้ชู้คน	นั้นเนอ
๑	ค้อมว่า	พระสั่งแล้ว	ขุนฮีบโดยพลัน	
		ดาดีตก	แต่งสาสน์เลขแล้ว	
	เมื่อนั้น	พระบอกให้	ขุนอ่านฟังดู	
	ขุนก็	ยอมมอบ	ขาบถวายพญาเจ้า	
	ดวงนี้	ชื่อว่าสาสน์ศรีเจ้า	พญาบุญมาสอด	
	ถามข่าว	เจ้าลุ่มฟ้า	เมืองพืหมันที	แต่ท่อน
	ข้านี้	อยู่แห่งห้อง	เมืองใหญ่ทุมมา	ที่พูน
		นำบรรณาการมา	ขาบถวายพระเมืองเจ้า	
	ข้าก็	เคืองใจด้วย	อัยกาตนย่า	เยี่ยมนั้น
		มาอยู่ค้ำ	เมืองนั้นพวักานาน	พระเสย
	กับทั้ง	นายสะเกาค้า	มหาคุณตนพ่อ	
		ขอพวักพร้อม	ไปเลี้ยงปิ่นปิว	แต่ท่อน
	ขอให้	พระบาทเจ้า	ติดต่อไมตรี	
		เป็นสะพานขัว	ไพร่ไทเทียวค้ำ	
		เมืองสองก้า	คำพระไมตรีฮักขอด	กันเห็น
		ทางพูนพื	กระดานแป้นแผ่นเดียว	เจ้าเสย๑
๑	ค้อมว่า	ขุนอ่านแล้ว	นบนอบขอมือ	
		จอมเมืองฟัง	ก็ว่าความจริงแท้	
	พระจึง	มีอาชญาให้	ท้าวกิ่งขุนฟอง	

	ทั้งขุนสาร	พรั่กันไปพร้อม	
แต่นั้น	สามขุนท้าว	โดยอาชญาธรรมา	
	เถิงเคหัง	แต่งศิดาหัง	
ครั้นว่า	หาวันได้	มหาชัยมือปลอด	
ฝูงหมู่	บ่าวสำน่อย	สามฮ้อยแตงนำ	
ก็จึ่ง	ลงสู่ห้อง	สะเกาใหญ่เกตรา	
	เถิงยามตี	เบิกสะเกายวงย้า	
	เถิงแปวน้ำ	ลุงคายาวโยชน์	
	ลมปั่นเปลื้อง	กระโดงฟ้าวเร่งเร็ว	
เลยเล่า	กรายแคนด้าว	ทุมมาเมืองใหญ่	ไปแล้ว
ฝูงหมู่	บ่าวสำน่อย	หิวให้สูงสาว	
ปานนี้	สายคอฮ้อย	ยังคะนิงเถิงพี	บ่เด
หือว่า	มีคูแล้ว	ลี้มฮ้อยผู้อยู่ไกล	พีเด
โอนอ	ยังซีได้กล่อมกลิ้ง	เฮียงฮ่วมโดยสนิท	บ่เด
หือว่า	โทเรพัด	เพิ่นซีซิงเอาได้	
พีก็	มาไกลน่อง	หลายวันยาวยัด	
	น่องอยู่บ้าน	คะนิงโฮ้อ่านำ	บ่นอฯ
๑	เขาฮ้ำแล้ว	สะเกาเล่นเสินเสิน	แลเยอ
ดีแก่	วาโยพัด	แกว่งกระโดงไปฟ้า	
	หลายวันถ้ำ	ดูนานเคื่อนนึ่ง	
ก็จึ่ง	เถิงแห่งห้อง	จำปากกว้างที่เกษิม	
ขุนก็	พักจอดอฮ้อย	อฮุดท่าแควเมือง	
	เถิงยามตี	แต่งตัวเลยแล้ว	
	เอาของพร้อม	บรรณาการหลายสิ่ง	
ก็จึ่ง	เมื่อขาบไหว	จอมเจ้าพระยอดเมือง	
ฝูงข้า	ไหวบาทพื้น	องค์ราชจอมกษัตริย์	
ยังค้อย	ตรงเมืองสุข	ตำราญลือเจ้าฯ	
๑	แต่นั้น	ฮับพากย์คำขุน	
เฮาก็	เสวยเมืองดี	บ่มีโทษต้อง	

เชื้อเจ้า	อยู่แห่งห้อง เคื่องใจสัง ทางไกลล้ำ ฝูงพ่อค้า	หนประเทศแดนใด จึงมาถึงพี่ จักเดือนจึงมาทอด สะเกาพุ้นอยู่ดี	แต่ลือ
ขุนก็	ยอมมือไหว้	ราชาทูลบาท	
ยังค้อย	หว่าย่านน้ำ	มาพี่ฮอดดี	พระเฮย
ฝูงข้า	อยู่แห่งห้อง เดินสะเกามา	เมืองใหญ่ทุมมา ขวบเดือนถึงพี่	เจ้าเฮย
อันว่า	เจ้าลุ่มฟ้า มีบรรณาการ	เสวยราชย์ทุมมา ราชสาส์นถวายไหว้	ที่พุ้น
ขุนก็	ขอสาส์นพร้อม พระบาทเจ้า พระบาทเจ้า มาปล้นเปื่อง	บรรณาการถวายมอม ทวยนิ้วฮับเอา เอ็นเกล้าเสมียนทอง อ่านคูฟังแจ้ง	
แต่นั้น	เสมียนทองแก้ว พระบาทเจ้า พระจิงด้าน	ไซสาส์นออกอ่าน ฟังแจ้งชอบพระทัย จาดต่อสามขุน	แท้แล้ว
เดิมแต่	อัยกามา	อยู่เมืองมีผู้	
ครั้งว่า	มีมาค้ำ	เมืองเฮาเสมอว่า	
เฮาบ่	จักอาชญเจ้า	พญาลัยอดบุญ	แท้แล้ว
สูง	ไปหาเถ่า บอกให้ฮู้	นายสะเกาทังย่า พระองค์เจ้าแต่งมา	พระองค์พุ้น ว่าเนอ
ว่าจัก	ขอย่าเจ้า	ทั้งพ่อนายสะเกา	
เอาเมื่อ	เมืองทุมมา	อยู่นำพุ้นเลี้ยง	ว่าเนอ
อันนี้	แม่นว่าฝูงไพร่ฟ้า	ชาวเทศจำปา	ก็ดี
ครั้งประสงค์ไปอยู่เมืองทุมมา		ก็อย่าชินเขาแท้	
อันว่า	จำปาพี่	ทุมมาเสมอภาค	กันแล้ว
อันว่า	เมืองพุ้นพี่	กระดานแป้นแผ่นเดียว	

	แม่นว่า	ฝูงไพร่ฟ้า	ก้าฝ่ายทุมมา	ก็ดี
		ครั้นประสงค์มาอยู่เมืองจำปา	ก็อย่าขึ้นเจ้าแท้ๆ	
๑	ครั้นว่า	พระสั่งแล้ว	ขุนแขกทูลลา	
		ทั้งขุนเมือง	พรำกันลงแท้	
	เขาก็	แยงเขื่อนเกล้า	นายสะเภาหลังใหญ่	
		ขึ้นสู่ห้อง	เขื่อนเจ้ากล่าวคดี	
	บัดนี้	ลูกแจ่มเจ้า	ผู้ประเสริฐเป็นสัตว์	วันนั้น
	บัดนี้	หายกรรมเวร	เกิดมาเป็นท้าว	
		สมสนิทหน้า	เหมือนอินทร์เทวราช	
		มาสืบสร้าง	เมืองกว้างพืดน	
		ในหนห้อง	ทุมมาเมืองเทศ	กายหุ่น
		บุญแผ่กว้าง	กวมพื้นแผ่นดินไทร	
	พระพ่อ	ปูนปลุกให้	เสวยราชย์แทนเมือง	
		เป็นพญาบุญ	โลกถือกายหุ่น	
	แต่ให้	มาเอาเจ้า	นายสะเภาตนพ่อ	กายพี
		ทั้งยาเถ้า	เมื่อเลี้ยงตอบคุณ	แท้แล้ว
		ขอแก่เจ้า	ตนพ่อนายสะเภา	
	กับทั้ง	อัยกา	ยาพระองค์กะนิงแจ้	
		เมื่อทรงสร้าง	นำพญาตนลูก	
	ค้อมว่า	ขุนบอกแล้ว	ตาเจ้าด่วนลง	
		เถิงแห่งห้อง	สะเภาใหญ่มีนาน	
		สามขุนเนา	อยู่สะเภาหายฮ้อนๆ	
๑	บัดนี้	จ๊กกล่าวเถิงเถ้า	นายสะเภากับยา	ก่อนแล้ว
		สองกล่าวด้าน	คำน้อยต่อกัน	
	บัดนี้	บาบุญท้าว	นำสาส์นมาฮอด	เขาแล้ว
		ขอแจ่มเจ้า	ทั้งข้อยฮับเมื่อ	แท้แล้ว
	แต่นั้น	ยากล่าวด้าน	จาต่อนายสะเภา	
	ฮอยที่	เขามาตัวะ	ถ่ายเฮาตายคู่	
	ท้าว นั้น	อยู่แห่งห้อง	เมืองใหญ่กงจีน	หุ่นตาย

สั่งว่า	มาทุมมา	นั่งปองกายพี	
ยามเมื่อ	เฮาพรากห้อง	เมืองใหญ่กงจิน	
บาก็	ยังเป็นสัตว์	อยู่เมืองกายพูน	
อันนี้	ฮอยว่าเขามาค้า	ขายของคายนอก	
ฮ้อยที่	เขาขัวะเย้า	เมืองพูนจ่ายขาย	บุเด
แต่นั้น	นายสะเถาด้าน	จาคอมนายยา	
	เจ้าอุยาด้าน	ค่านันบ่ควร	เถ้าเฮย
ตั้งว่า	พระบาทใช้	สาสน์ฮอดองค์พญา	เถ้วนา
อันว่า	องค์ราชา	พระฮอดเมืองเฮาแจ้ง	
ก็จึง	ปลงคำให้	เสมียนทองอามาตย์	
	ทั้งแขกพร้อม	มาขึ้นฮอดเฮือน	แท้คายน
แต่นั้น	ยาก็บอกให้เถ้า	นายสะเถาไปทำ	
	เอาแขกเข้า	มาพีฮ้อยชิลาม	อีกทอน
แต่นั้น	นายสะเถาฟ้าว	ลงไปเถิงท่า	
	เข้าสู่ห้อง	สะเถากว้างบ่บาน	
	ก็จึงด้าน	จาดอสามขุน	
	เชิญสามศรี	คว่นเมื่อเฮือนฮ้อย	
๐	แต่นั้น ขุนฟองพร้อม	ขุนสารท้าวกิ่ง	
	เฮ้อไธค้อย	ประสงค้ห้างแต่งตัว	
	ตามพ่อเจ้า	คนแก่นายสะเถา	
	เถิงกลางเมือง	ค้อยลิลาย้าย	
เสยเถ้า	เถิงสนามห้อง	นายสะเถาเฮือนใหญ่	
	ค้อยมนั่งแล้ว	นายเถ้าก็จึงถาม	
เชื้อเจ้า	อยู่แห่งห้อง	เมืองใหญ่ทุมมา	ว่านั่น
	นำบรรณาการมา	เหนี่ยวขอเอาเถ้า	
แต่ว่า	ย่าบมีแนวเชื้อ	หลานเหลนค้างอยู่	เมืองนั้น
วาจา	ขออย่าเถ้า	ไปเลี้ยงสิ่งใด	นั้นเด
แต่นั้น	ขุนกล่าวด้าน	คอมย่าฮ้อยโก	
อันว่า	องค์ราชา	แต่งมาเอาแท้	

	กับทั้งเจ้า	นายสะเกาตนพ่อ	
	เมื่ออยู่เลี้ยง	เป็นเหง้ามิ่งขวัญ	แท้แล้ว
แต่นั้น	อัยโกเถ้า	จาขุนคำม่วน	
	ย่าปมีลูกเต้า	เป็นเชื้อหน่อพญา	แท้ค้าย
ขอให้	เล่าแต่เค้า	ทาวฮอดเลิงปลาย	หันท่อน
	เดิมราชา	สิ่งใดเคเจ้าฯ	
๑๐ แต่มัน	ขุนก็เล่าแต่เค้า	ปางก่อนหัสเดิม	
อันว่า	ตนราชา	เกิดมาเป็นแม่	
อันว่า	ปีตาเจ้า	มหาคุณองค์พ่อ	
	เอาอ่อนน้อย	ไหลน้ำล่องหนี	
	กับทั้งเจ้า	อัยกาตนย่า	
	ไปฮอดเท้า	คอนกว้างเล่าคา	
	นอนคาค้าง	คอน โขงเกาะใหญ่	
	หลายพรำมือ	สามเจ้าขวบปี	
ก็จึง	เห็นสะเกาค้า	จำปาไปฮอด	
ก็จึง	ขอลอบเข้า	สะเกาค้าออกหนี	
	ไปเลิงห้อง	กงจีนเมืองใหญ่	
ท้าวก็	ไหว้พ่อเจ้า	โอมน้อยลูกพญา	
อันว่า	ธัมมาน้อย	เป็นเมียเฮียงฮ่วม	
	หลายพรำมือ	สองเจ้าจึงต้าวคืน	
อันว่า	บาศราญท้าว	ก็ยังเป็นแม่อยู่	
ครั้นว่า	หลายพรำมือ	เวรท้าวก็จึงหาย	
	กลายเป็นท้าว	โสมงามสนิทฮูป	
ก็จึง	มาสืบสร้าง	เมืองกว้างพ่อตน	ย่าเฮย
ก็จึง	คิดฮอดเจ้า	พ่อแม่ทั้งสอง	
	จำเฝือมา	เหนียวเอาเมื่อเลี้ยงฯ	
๑๑ แต่มัน	ย่าจึงคิดสลาตฮู้	ขุนกล่าวหัสเดิม	
	เป็นคำจริง	อ่าวคะนิงเลิงท้าว	
	ตืออกไอ้	โอยครางฮ้อนเฮ้ง	

ก็จึง	จำพ่อเถ่า	สะเกาฟ้าวแต่งของ	
	ค้อมว่าแล้ว	ขุนเล็กกลาง	
	สามขุนเลย	ล่องกรายไปหน้า	
ก็จึง	ไปเถิงห้อง	จอมเมืองภูวานาล	
	ก้มขบไหว	ลาเจ้าชิต่าวเมื่อ	พระเฮย
ฝูงข้า	ได้ข่าเถ่า	ทั้งท่านนายสะเกา	
ว่าชิ	ลาจอมหัว	ต่าวเมื่อเมืองบ้าน	
แต่นั้น	ราชาเจ้า	จำปานครราช	
	ชมชื่นด้าน	ขานข้อขอบใจ	
ครั้นว่า	สองเชื้อเถ่า	ใจใสเฮาบว่า	ตั้งแล้ว
แม่นว่า	ฝูงไพรน้อย	ไปซำก็บจีน	ท่านเฮยฯ
๑	ค้อมว่า	พระกล่าวแล้ว	
	เถิงสะเกาทอง	ขุนเล็กกลาง	
	กับทั้งเถ่า	แต่งตีดาห้าง	
	เขาบซำ	นายสะเกาคนย่า	
แต่นั้น	พระบาทเจ้า	ลงตั้งอยู่สะเกา	พุ้นแล้ว
	สั่งเสนา	พญาใหญ่จำปา	
ครั้นว่า	เฮาจักปละสองเถ่า	ชูคนจาแจ้ง	
ควรรที่	ตกแต่งห้าง	นายสะเกากับย่า	ชิต้อลือ
กับทั้ง	ราชทูตพร้อม	สาสน์แก้วคอบคิน	ชอบคาย
	ถวายจอมบุญ	นำเครื่องบรรณาการ	
		พระยอดเมืองกายพุ้น	
เพื่อให้	เมืองสองกำ	เป็นจ้าวเกาะกาย	กันคาย
	ทางพุ้นพี	เป็นแป้นแผ่นเดียว	
แม่นว่า	เสนาท้าว	ชาวเมืองฝูงไพร	
	มักอยู่พุ้น	มาพื้ก็ช่างเขา	แท้คาย
แต่นั้น	พระก็มีอาชญ์ให้	ท้าวเทพเสมียนศรี	
	แปลงตราสาสน์	เที่ยวพลันอย่าช้า	
	สองขาฟ้าว	บายสอจับกระคาย	
	ตราวาดไว้	ประสงค้ตั้งแต่งสาสน์	

ดวงนี้	ชื่อว่าข้าพระบาทเจ้า เพียงกลอนสาส์น	เสวยราชย์จำปา ข้ามาทูลน้อม	
ขอให้	จอมกษัตริย์เจ้า พันธมิตรแม้ง	พญาบุญธรรราชย์ เมืองเกี่ยวกล่อมกัน	กายพี่ แต่ท่อน
ขอให้	ฝูงไพร่ฟ้า เป็นเวียงหิน	เที่ยวท่องแดนดิน แม่กวมนครพี่	ก็ตี
ขอให้	บารมีเจ้า ฝูงไพร่น้อย	พญาบุญงำเหลื่อม กายพี่ชุ่มเอิ้น	แต่ท่อน
คือว่า	สองแต่งแล้ว ราชาพระ	ถวายบาทบังคม ชื่นใจจาด้าน	
ก็จึง	ปลงคำให้ ไปส่งเจ้า	ขุนต่างใจกับท้าวแห่ง สองเกล้าฮอดเมือง	
กับทั้ง	ขุนฟองพร้อม ตกแต่งห้าง	ขุนสารท้าวกิ่ง สะเกาย้ายออกไป	
	โหยโหยย้าย เมืองทุมมา	สะเกาเล่นตามลม ยี่ดียวไกลกว้าง	พุ้นเย้อๆ
อันว่า	ดีแก่ ลมดีต้อง	สะเกาทองกวัดแก่ง ฟองฟุ้งท้อเฮือน	
ก็จึง	น้ำดีต้อง เตียงหนห้อง	ทุมมาเมืองใหญ่ เซาหันท่าเมืองๆ	
๐	แต่นั้น ขุนฟองพร้อม	ขุนสารท้าวกิ่ง ทูลน้อมพระฮอดเมือง	
	นำแขกขึ้น พญาเมืองเจ้า	คนบุญถามข่าว กายพุ้นสาราญ	คือคือ
อันว่า	พระบาทเจ้า ขุนก็ข้อมือน้อม	ถวายสาส์นกัมขาบ เมืองพุ้นแต่งมา	พระเฮย
แต่	พระบาทเจ้า นายสะเกาพร้อม	ทั้งยาอัยโก แห่งพระองค์กายพี่	
มาทั้ง	นำมาเตียง พระก็มีอาชญาให้	อามาตย์ไขดู	

	เอามามาย	อ่านถวายพระองค์เจ้า	
	ราชาเจ้า	ฟังสาส์นแจ้งแจบ	
	อินม่วนแม้ง	เมืองพุ้นค่องกัน	
กับทั้ง	ฮู้ข่าวเจ้า	คนย่ำมาเถิง	
	ทั้งปีตา	พ่อนายสะเกาพร้อม	
เจ้าจิ่ง	มีอาชญาให้	ฝูงหมู่เสนา	
ให้เขา	เดาคาคก	แต่งโงงหลังกว้าง	
	หอขวางพร้อม	หอลอยเกาะกาย	
	อยู่ขอกุ้ม	ฎนี้อย่า ไกล	แท้เนอ
แล้วให้สู	ไปฮับเจ้า	คนย่ำฮัยกา	
	ทั้งปีตา	พ่อนายสะเกามาพร้อม	
อย่าให้	สองแจ่มเจ้า	ยกย่างทางตีน	
ให้สู	เอาขานหาม	แห่มาเถิงพี	
คือมว่า	เจ้าบอกแล้ว	ขุนฮีบเดาคา	
	โคยปล้นตก	แต่งดีดาถ้วน	
	แยงลงห้อง	สะเกาทองทางท่า	
ขุนก็	เชิญแจ่มเจ้า	สองเถ่าขึ้นขี้นาน	
เขาจิ่ง	หามแห่ขึ้น	มาฮอดหอปรางค์	
สองจิ่ง	ลงขานคำ	ขาบชูลีทูลเจ้า	
	สองข้าเถ่า	เห็นองค์ภูวนาด	
คือว่า	อินทร์อยู่ฟ้า	ลงเอี้ยม โลกคน	
สองเถ่า	ขอมือไหว	บาบุญบุตราษ	
แต่นั้น	พระบาทเจ้า	เลยห้ามพ่อสะเกา	
เชื่ออย่า	ขอมือไหว	คนเขาเป็นลูก	จริงคาย
ข้านี้	ตั้งหากแมนท้าวแบ	เชื่อเถียงอยู่สะเกา	พุ้นแล้วฯ
๐	แต่นั้น	เห็นนาฏธัมมา	
ก็จิ่ง	ปลงใจจิต	เชื่อกำพระองค์ด้าน	
อันว่า	ภูบาลเจ้า	ถามเชื่อทุกสิ่ง	
สองเถ่า	เถ่าพากย์ถ้อย	ถวายเจ้าชู้ประการ	แท้แล้ว

สองจิ้ง	ลาแจ่มเจ้า	ลงจากหอคำ	
ขุนจิ้ง	พาสองเขือ	ขึ้น โองหลังกว้าง	
	สองขาเถ้า	เนาปรางค์หายเมื่อย	
ขุนจิ้ง	แต่งข้าใช้	สองฮ้อยปิ่นปิว	
	บรรบรรณ์แล้ว	สุริโยลับเหลี่ยม	
ขุนก็	เมื่อสู່ห้อง	เถิงอุ้ย่าวซู่คนฯ	
๑ พอเมื่อ	ราตรีถ้วน	สุริยาเสืองโลก	
	พระบาทเจ้า	เดินท้าวหมู่พระยา	
บัดนี้	เฮาจักอุกียะกเจ้า	คนพ่อนายสะเกา	
	กับทั้งฮัยกา	ฮ่วมกันจริงแท้	
จงให้	เดาดาห้าง	ลินคำสุปนาค	พลันเพิน
กับทั้ง	น้ำดอกไม้	จันทะคู่หั้นหอม	
ค้อมว่า	เจ้าบอกแล้ว	ขุนฮีบเฮี้ยวพลัน	
	เดาดาตค	แต่งลินเลยแล้ว	
เจ้าจิ้ง	เชิญสองเถ้า	นายสะเกากับย่า	
	เข้าสู่ห้อง	ลินแก้วถ้ำพระองค์ฯ	
๑ แต่่นั้น	พระกษัตริย์เจ้า	โพธิญาณบุญมาก	
ถื่อเอา	น้ำเต้าแก้ว	เสด็จย้ายสู่ลิน	
ก็จิ้ง	อธิษฐานไหว	ปารมีซุช้อย	
ก็จิ้ง	ยอยกเต้า	คันที้แก้วโสรจสรง	
ย่าก็	มีบุญได้	เป็นสาวสองเทื่อ	
	ทั้งพ่อเจ้า	เสมอเพียงดั่งกัน	
ครั้นว่า	บรรบรรณ์แล้ว	ทั้งหลายลาเลิก	
ก็จิ้งเอา	สองแจ่มเจ้า	จูงเข้าสู่ขวัญ	
พระก็ให้	สองแจ่มเจ้า	เป็นคู่ควมเมีย	
สองก็	เลยเถิงสุข	ฮ่วมบุญจอมเจ้า	
สองก็	เนาในห้อง	หอปรางค์หลังใหญ่	
	บ่เคือคฮ้อน	เชือสร้างแต่งทาน	

	ก็เพื่อ	สมภารเจ้า	โพธิญาณงำเหลี่ยม	
		สนุกเลศล้า	เมืองฟ้าแก่งกัน	เจ้าเฮยฯ
๑	บัดนี้	มาจักไขเหตุเจ้า	ผู้ประเสริฐพญาบุญ	ก่อนแล้ว
		กับทั้งอัยกา	พ่อสะเกาปางนั้น	
	แต่เมื่อ	สัพพัญญูเจ้า	กัศสโปตรัสเกิด	
		เป็นพระเจ้า	องค์ล้ำโลกคือ	
	พระก็	เทียวเทศน์เอื้อยืม	เดินโศคบรรพสัตว์	
		ในโลกา	แต่ปางปฐมพูน	
	อันว่า	นายสะเกาเถ่า	ทั้งอัยกาคนย่า	
		เนาอยู่สร้าง	เสือนอฮั่วแห่งเขา	
	ก็จึง	เห็นพระเจ้า	องค์ประเสริฐเดินมา	
	เชือกี้	มีใจใส	เลื่อมนำพุทโธเจ้า	
	พร้อมกัน	เอาแก่นมี	เชี้ยวให้เป็นจัก	
	เลยเถ่า	หาจิ้วร	ย้อมทานพุทโธเจ้า	
		กับทั้งเจ้า	โกชนังทานทอด	ปางนั้น
	บุญจึง	มาช้อยผู้	ชูให้ร่วมพระองค์	
	จึงได้ล้าง	น้ำเต้าแก้ว	กลับเกิดเป็นสาว	
		ทั้งสองเชื้อ	คั่งกันเสมอแต่มีฯ	
๑	ฟังเยอ	เถ่าแก่พร้อม	น้อยหนุ่มฉิ่งชาย	ช้อยเฮย
	ครั้นว่าจัก	ศรีทธาทาน	ก็ให้ใส่เสมอนี้	
	ครั้นว่า	มีใจฮ้าย	ทานไปก็เสียเปล่า	
		บุญไปได้	คือถิมไส่นที	เจ้าเฮย
๑	แต่นั้น	พระก็อยู่สืบสร้าง	เสวยราชย์เป็นพญา	
		จงใจสอน	ไพร่เมืองทั้งค้าย	
	เขาก็	ทำบุญสร้าง	ทั้งเมืองทุกเช้าค่ำ	
		ฮ้อยประเทศท้าว	ขอย้อยขอดคุณ	แท้แล้ว
	อันว่า	ปีตุเรศเจ้า	พ่อแม่ทั้งสอง	
		กาลราชาเถิง	จึงมรณาเมี้ยน	
		บุญชู้คำ	เถิงสวรรคต์เทวโลก	

	ชาติก่อนพื้น	เจ้าเกิดเป็นคน	
	ได้กุมเอา	สัตว์ทั้งเป็น	ลอกหนังกินชิ้น
		เวรอันนั้น	นำมาจับจ้อง
	จึงได้	เกิดเป็นสุปแบ้	ในห้องเพื่อเวร
๑	ฟังเขอ	นักปราชญ์เจ้า	เจ้าเฮย
	ไผอยาก	หายกรรมเวร	ข้อยเฮย
	จงให้	พากันสร้าง	ที่โตกระทำไว้
		ชาติพระพุทธรเจ้า	เขียนเอาอุปฐาก
	ครั้นว่า	เขียนบ่เป็นแท้	เป็นแบ้ถ้ายเวร
	หากจัก	หายกรรมเวร	นั้เนอ
	จงให้	ยอเอาไว้	จ้างท่านเขียนตาง
		ขันห้าตั้ง	ก็ดี
	ครั้นไผ	อยากอ่านพื้นเจ้า	บ่สงสัยแท้
	ให้มี	ขันมอลา	เทิงหัวอุปฐาก
	อันว่า	เวรทั้งห้า	บูชาไว้ชู้วัน
	ครั้นได้	เพียรต่อตั้ง	ให้บนบอบขอมือ
		ยุติบั้น	รูปเทียนบูชาแท้
		แล้วท่อนี้	หญิงชายน้อยใหญ่
			ก็ดี
			ฟังแล้วชิต่อยหาย
			เจ้าเฮย
			ชาดกม้วนชาติ
			ถวายให้พระยอดคุณ
			เจ้าเฮยฯ
๑		ริจนาแล้วเดือนยี่แสม ๕ คำ วัน ๖ (ศุกร์) ปีกุน พุทธศักราช (สังกาด)	
		ล่วงได้ ๒๔๖๖ พระวิสสา	

พ้อออกจำ มีเจตนาศรัทธา ได้ลานมาให้ญาครูอุปัชฌาย์และญาชาอินทร์

และคุณสุข คุณเรื่อง ได้สร้างหนังสือท้าวแบ้ ขอให้มิคุณนำกันมาก ๆ ก็ข้าเทอญ

นิพพานัง ประระมิ่งสุจัง นิพพานะ ปัจจาโยโหตุ คุณลิเป็นผู้เขียนนั้นปลาย

๑	อย่าได้ตีเตียนข้อย	ชายพลอยคิดบ่ออก	เสียแล้ว
	ครั้นตัวใดบ่ถ้อง	ขอเจ้าช้อยบ่อง	แต่ท่อน
	อันว่า หัวหางซ้าย	เกไกมันบ่เที่ยง	
	ผิดแล้วห้อย	เขียนไว้ลุ่มเทิง	หันแล้ว
	อันว่าไฟตามได้	กระบองเขื่องให้ดูเบ็ง	
	อย่าตกอย่าดอ้อย	ลงใหม่แต่หนังสือ	หลายท่อน